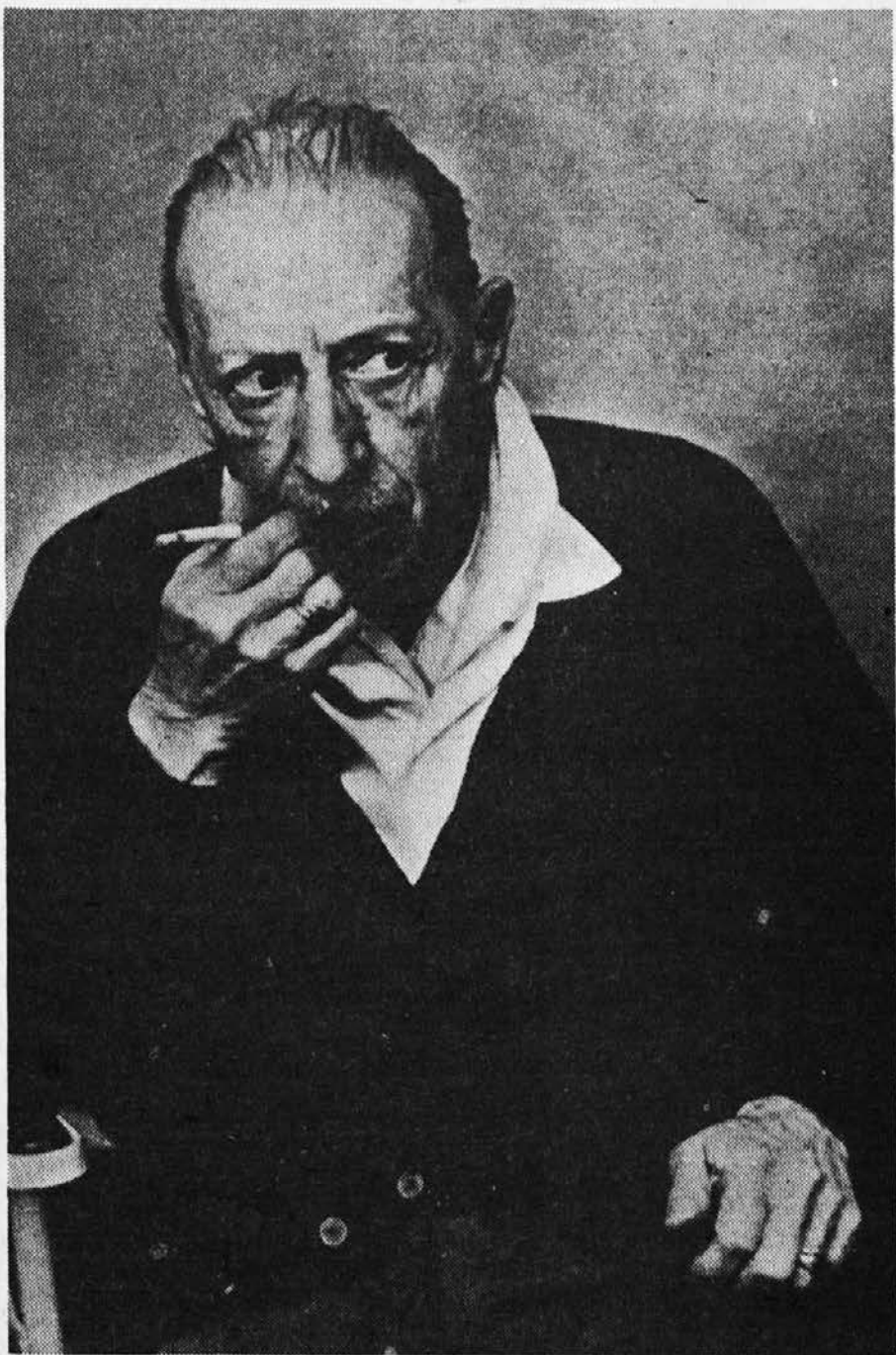

„Skladatelj je ali ni. Ne more si s študijem pridobiti daru, ki bi ga naredil za skladatelja in v obeh primerih – če je ali če ni – mu nimam kaj svetovati. Skladatelj bo vedel, da je pravi skladatelj, če ima v sebi prav določena hotenja po komponiranju in če se pri tem, ki takšnim hotenjem ugodí, zaveda tudi njihovih meja. Podobno bo vedel, da ni pravi komponist, če bo imel le nekakšno „željo“ po komponiranju ali če mu je glasba le sredstvo, da se v njej „izrazi“. Takšna hotenja mu določajo težo in širino. Komponiranje je več kot le manifestacija osebnosti, to je merilo za njegove dimenzije.“ (Igor F. Stravinski, 1882–1971)

Ne dolgo tega, 6. aprila, je umrl eden najpomembnejših glasbenih ustvarjalcev 20. stoletja, Igor Fjodorovič Stravinski. Rodil se je v majhnem kraju blizu St. Petersburga, današnjega Leningrada, v pravi glasbeni družini: oče, po rodu Poljak, je bil v svojem času znamenit operni pevec bas-baritonist, razen tega pa tudi človek s širokim kulturnim obzorjem. Skladatelj je sprva na željo staršev študiral pravo, vendar se je na pobudo Rimskega-Korsakova vendarle popolnoma posvetil glasbi.

● NADALJEVANJE NA 2. STRANI

glasbena mladina

glasilo
glasbene mladine slovenije

Leto I, številka 5

26. aprila 1971

Izdaja Glavni odbor Glasbene mladine Slovenije. – Ureja uredniški odbor: Janez Hoefler (odgovorni urednik), Anton Janežič, Primož Kuret, Dušan Rogelj. Tehnični urednik France Anžel. – Naslov uredništva: Ljubljana, Dalmatinova 4/II, tel. 310-033. Tekoči račun pri SDK 501-8-651/1. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. – Izhaja šestkrat na šolsko leto. Celoletna naročnina 5 dinarjev, cena posameznega izvoda 1 dinar.

iz vsebine
j. s. bach
o glasbeni
vzgoji
matija
bravničar
disko-klub:
kaj je to?
okus
poprečnosti

Cocteau, Picasso, Stravinski (1926)

Na evropski glasbeni oder se je Stravinski povzpel v sodelovanju z znamenitim ruskim gledališčem Sergeja Djagileva v Parizu v letih 1910 do 1913, ko je ustvaril svoja prva pomembna in za razvoj evropske glasbe odločilna dela, balet Zar-ptica (*L'Oiseau de Feu*), Petruška in Posvečenje pomladi (*Le Sacre du Printemps*). Umetnostno ozračje Pariza, kjer se je skladatelj spoprijateljil tudi s Pablom Picassom, pa revolucionarne spremembe v domači Rusiji, ki jih je odklanjal, so povzročile, da se Stravinski ni več vrnil v domovino. Naselil se je v Parizu, tik pred drugo svetovno vojno pa si je nov dom poiskal v Ameriki, v Kaliforniji.

Igor Stravinski je v svojem skladateljskem razvoju prešel različna stilna obdobja; različna stilna izražanja je vsakokrat osvojil z mojstrskim obvladovanjem kompozicijske tehnike in je v tem podoben svojemu prijatelju Picassu. Vendar bo v zgodovini ostal pomemben predvsem kot soustvarjalec novega klasicizma, takomenovane neoklasicizma, kakor imenujemo tisto smer glasbe našega stoletja, ki je v jasnosti in čistosti glasbene oblike in močnega ter strogega ritma z modernimi sredstvi obudila duha glasbe izpred romantike.

-zr-

Stravinski v Hollywoodu (1957)

kongres gm jugoslavije v baškem polju

Te dni je bil v Baškem polju pri Splitu (na sliki) kongres glasbene mladine Jugoslavije. Za slovensko glasbeno mladino je to pomemben dogodek, saj se ga je prvič udeležila ne samo kot opazovalec, ampak kot polnopraven udeleženec. Slovenska udeležba na kongresu je bila številna, precej je bilo tudi mladih članov Glasbene mladine Slovenije, ki so se v Baško polje odpeljali s posebnim avtobusom.

Ker smo prav v kongresnem času zaključevali redakcijo časopisa, bomo o tem pomembnem dogodku – pregledu problematike Glasbene mladine Jugoslavije s posebnim poudarkom na slovenski udeležbi na kongresu, posvetili več prostora v prihodnji številki Glasbene mladine.

beseda uredništva

Prav te dni, ko zaključujemo redakcijo našega časopisa, se je zbralo na kongresu Glasbene mladine Jugoslavije v Baškem polju pri Splitu lepo število delegatov. Razpravljajo o novih poteh Glasbene mladine v Jugoslaviji, lotevajo se nove problematike, ki je zaradi dolgotrajnega obstoja organizacije – gibanja v Jugoslaviji, pokazala slabosti in dobre strani organiziranega spoznavanja mladih z glasbo, njenimi vrednotami in posebnostmi. Zatorej ne moremo o kongresu napisati več kot kratko informacijo. Zato pa mu bomo posvetili prihodnjo številko, ki bo obenem tudi sklepna številka našega časopisa v tem šolskem letu.

Glasbena mladina je postala tako razširjen časopis, da lahko v prihodnost gledamo z veliko mero optimizma. Čeprav morebiti še ni zajela vsega, kar bi si mladi želeli in kar bi radi brali o naših vidnih mladih glasbenih umetnikih, ansamblih in solistih, slovenski ustvarjalnosti v glasbi in glasbeni poustvarjalnosti, je postala kot edina lahko bi rekli strokovna glasbena revija za mlade skoraj neolčljiva od pojma slovenskega gibanja Glasbene mladine. Tako bo tudi naprej.

Seveda pa smo morali v časopisu dati dobršen del prostora vsakokratnim glasbenim dogodkom v večjih slovenskih krajih. Kakor ste verjetno opazili,

smo poleg Maribora in Ljubljane zadnjič obravnavali koprsko glasbeno življenje, danes objavljamo celjsko glasbeno sezono, drugič bomo prostor v koncertnih telegramih posvetili še kakšnemu drugemu slovenskemu kraju. Saj se skoraj povsod kaj dogaja, nekje pod pokroviteljstvom in v organizaciji Glasbene mladine, druge v organizaciji drugih, po šolah, kulturnih ustanovah, po disko klubih, na radiu in na televiziji. Povsod je prisotna glasba. Ker je glasbena mladina glasbeni časopis, mimo teh glasbenih dogodkov ne more.

Glasbena mladina bo aktualna samo tedaj, če bo imela dovolj gradiva za objavo; ne gre za gradivo, ki ga zbiramo v uredništvu, načrtujemo v uredništvu, pišemo v uredništvu (zanj nam služi kar tajništvo GMS), ampak za tisto gradivo, ki bo lahko zajelo vsakokratni utrip slovenskega glasbenega dogajanja. In to dogajanje je koncert ali drugačna glasbena prireditev takšnega ali drugačnega kova. Zato vas ponovno prosimo, da nam vi bralci o teh dogodkih kaj napišete. Tako bomo vsaj vedeli, čemu lahko Glasbena mladina posveti večjo pozornost in čemu manjšo. Vsekakor vas pri izbiri člankov za časopis ne bomo prezrli, če bo poročilo ali razmišljanje tehtno. Toliko za premislek. Če ne za letošnje šolsko leto, pa za prihodnje prav gotovo.

kdaj se konča glasbena vzgoja v splošnoizobraževalnih šolah?

Saj lahko povemo kar naravnost: takrat, ko dija-ki 2. razreda gimnazije dobijo v roke končno spričevalo. V tem spričevalu piše, da so imeli med ostalimi predmeti tudi nekaj, kar ni predmet, pač pa vzgoja. To so tehniška, telesna in estetska vzgoja ali bolj natančno, osnove umetnostne vzgoje. To zadnje sestavljata likovna in glasbena vzgoja. Tudi en sam red dasta v spričevalu, pa naj bo pouk organiziran tako, da ima razred vsako „vzgojo“ po eno uro na teden čez celo leto ali pa po dve uri pa zato samo pol leta. Ne glede na to, da razen nekaj izjem „vzgoji“ vzgajata – najbrž ne smemo reči poučujeta – dva različna profesorja.

Ker sta torej likovna in glasbena vzgoja vzgoja (in ne predmet), naj bi šlo pri urah bolj za gledanje, razgovor in poslušanje, kot za znanje. Torej bi moralo odpasti tudi ocenjevanje. Druga možnost, ki jo delno predvideva tudi učni načrt, pa je kombinacija glasbene zgodovine in poslušanja skladb, če se omejimo samo na glasbeno vzgojo. Zato se ti dve „vzgoji“ tudi še vedno ocenjujeta, kar ni logično. Mimogrede naj omenim, da si morda prav vsak profesor glasbene vzgoje v Sloveniji predstavlja pouk po svoje in ga zato tudi vsak po svoje izvaja. Dijaki, ki prestopajo iz ene gimnazije na drugo, se prav malo znajdejo v novem „glasbenovzgojnem“ okolju.

Slišati je tudi, da bo po novem učnem načrtu, ki se pripravlja za glasbeno vzgojo, ocenjevanje odpadlo in bo šlo torej res samo za vzgojo. To bi morda ne bi bilo niti tako napačno, če ne bi imelo nekaj pomanjkljivosti. Vsi vemo, da celo odrasli storimo zelo malo takega, kar ni nujno, kaj šele otroci. S tem v zvezi je dejstvo, da, žal, ni mogoče, celo približno ne, izmeriti, v kolikšni meri dijaki sodelujejo pri poslušanju in analizi skladb; nasprotno je pri tehniški ali telesni vzgoji efekt dela mogoče opazovati spri. Vprašamo se lahko tudi, kako bi bilo npr. s poukom slovenske literature, če bi zgolj brali, poslušali in razpravljali? Kako bodo odgovarjali dijaki pri maturi, ko jim bodo obravnavane skladbe že davno izpuhtele iz glave in tudi vse, kar je bilo rečeno ob poslušanju? – Kakšna je oziroma naj bi bila koordinacija predmetov, ki je tako zaželeno ravno pri učnih načrtih v gimnaziji, saj naj vendar splošno izobrazijo mladi rod?

Ceprav še skromni, kažejo sadovi let, odkar je estetska vzgoja v gimnazijah, kako zelo prav je, da je do tega sploh prišlo in da je bil že skrajni čas to je do tega sploh prišlo – ali izobrazbi – mladega človeka zapolniti. Kljub temu pa smo še vedno na pol poti. Po dveh razredih estetske vzgoje menda dijaki še niso tako estetsko podkovani, da jim nikoli več ne bi bilo treba ničesar slišati o umetnosti. Žal je tako. Izjeme so le tam, kjer kak profesor, ki poučuje slovenščino, zgodovino itd. iz privatnega veselja v 3. in 4. razredu dijakom mimogrede še kaj pove o umetnosti, kajpak neobvezno. Ob tem pa glasno priznavamo, ko so že prepuščeni sami sebi in se lahko „vzgajajo“ vsak po svoje, ali pa na vse skupaj pozabijo.

Ce ostanemo pri dveletni vzgoji, potem si za vedno odmislimo v umetnosti podkovane dijak, ki bo v kasnejšem življenju sposoben malo globlje pogledati v umetnostni svet. Slušno okrnjen bo uspel dojemati le še zabavno glasbo triminutnih popevk. Ni izgovor, da so za tiste, ki jih glasba posebej veseli, glasbene šole. Pouk na glasbenih šolah je strogo usmerjen v igro enega instrumenta in nima namena dajati splošne glasbene izobrazbe. Odmislimo si tudi spodobno opravljanje mature iz estetske vzgoje. Raven spraševanja in ocenjevanja, ki je sprejemljiv za prvo in drugošolca ne ustreza maturitetni preizkušnji. Če morda likovno umetnost dijak še lahko študira sam po knjigah, pa se za glasbo nikakor ne more pripraviti sam. Ne glede na

to, da se da glasbene knjige v slovenščini prešteti na prste, so tu še posnetki, ki jih sami dijaki ne morejo imeti in ki so nujno potrebni, če se hočemo ogniti besedičenju brez glasbene predstave.

Zanimivo je primerjati gimnazijsko glasbeno vzgojo v Sloveniji z drugimi republikami. Bosna ima dveletno tako kot mi, Hrvatska štiriletno (razen v prirodoslovno-matematičnih gimnazijah), Srbija tudi štiriletno, le da nimajo dovolj glasbenih pedagogov in jo učijo tudi jezikoslovci.

Zeleti je, da bi z novim učnim načrtom opravili tudi z dilemo o načinu pouka oz. vzgoje. Tudi dober učenik ne bi škodoval, pa o tem kdaj drugič, ko bomo več vedeli o novih smernicah glasbene vzgoje v srednjih šolah.

Videti je, da novih smernih glasbene vzgoje v gimnaziji ni bilo treba čakati niti do izida naslednje številke časopisa Glasbena mladina. So že tu! In to zelo čudne smernice! Vsaj kar zadeva estetsko in s tem glasbeno vzgojo v gimnaziji!

Torej, od začetka! Pouk mora preiti na 5-dnevni delavnik! Prav! Kljub že znanemu dejstvu, da vsi starši še zdaleč nimajo možnosti svoje otročadi peljati čez soboto in nedeljo na vikend! Ne glede na to, da imajo otroci čez soboto in nedeljo zaradi petih dni pouka doma toliko dela, da, če ga hočejo spodobno opraviti, jim oba prosta dneva koristita le za šolsko delo! Kljub temu, da naše šole še zdaleč niso pripravljene na to, da bi otroka sprejele pod svojo streho od jutranjih do poznih popoldanskih ur, kar nosi s sabo 5-dnevni delavnik oz. maksimalno izkoriščanje časa! Celotno bolj razvite

države od naše ohranjajo 6-dnevni delavnik! Mi pa moramo menda dokazati, da je naš standard že tako visok, da so nam vikendi „življenjsko“ potrebni. Zato se gremo najbrž farso po šolah: ko je od zgoraj navzdol že jasno določeno, da preidemo na 5-dnevni delavnik, toda da bodo stvari videti demokratične, moramo še prej izdelati ankete med dijaki in seveda starši, ki se bodo opredelili za ali proti, potem pa bomo storili itak tako, kot je določeno. Toda to le mimogrede.

V zvezi s petimi delovnimi dnevi je treba zmanjšati število učnih ur, ki jih imajo dijaki, če povemo po pravici, resnično preveč. Tudi to znižanje je razumljivo. Razumljivo je tudi to, da se bo po novem gimnazija delila na družbeno-jezikovno in matematično-naravoslovno smer. Žal pa je estetska vzgoja iz gimnazije praktično izpadla v celoti: v matematično-naravoslovni smeri popolnoma, v družbeno-jezikovni smeri pa se je s 3 urami na teden preselila zgolj v 4. razred gimnazije (brez ocenjevanja).

Estetska vzgoja, ali če hočemo glasbena in likovna umetnost, ki menda spadata v kulturno preteklost in sedanost vsakega naroda, je torej v celoti skrčena na 60 ur za predmet. In še tega bi bili deležni le dijaki družbeno-jezikovne smeri. Res je sicer, da so dijaki zrelejši za dojemanje umetnostne vzgoje v 4. razredu, bolj kot v 1. in 2. razredu, toda diskontinuiteta treh let, od zadnjega razreda osemletke do 4. razreda gimnazije, je zelo v opreki z vzgojo, ki jo tako zelo poudarjamo in ima v 4. razredu gimnazije bolj značaj predmeta, ki se ga je treba na hitro naučiti, zato da naši dijaki ne bodo deklarirani kot neizobraženi. Koliko pa bodo umetnostno vzgojeni, ali bodo sploh poslušalci koncertov in opere ali bodo sploh sposobni v kasnejšem življenju ločiti kič od umetniških hotenj, tega se danes očitno nihče večne sprašuje. Morda je potrebno poudariti: okusa se ne da naučiti iz knjig, okus, če že ni prirojen, je treba privzgojiti! To tudi bodoči tehniški inteligenci ne bo škodilo!

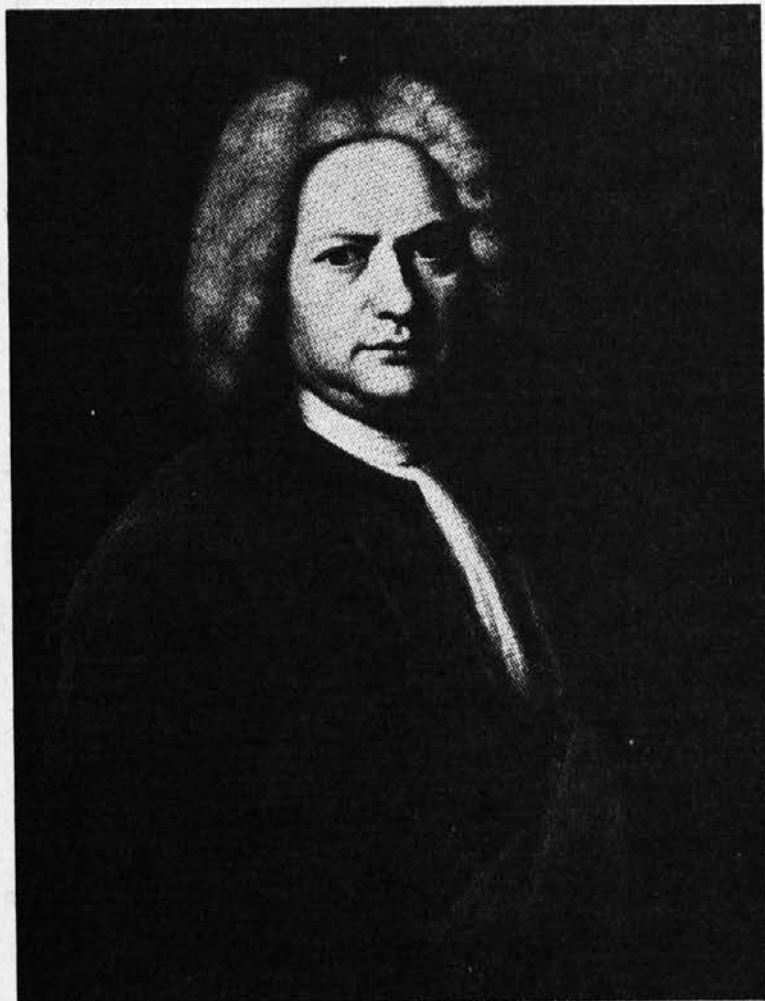
Sicer pa se človek sprašuje, zakaj je na drugi strani v gimnaziji potrebno nekaj takega, kot je tehniška vzgoja? Če bi malo pobrskali po načinih realiziranja te vzgoje na različnih gimnazijah, bi videli, da je marsikje daleč od tehniške vzgoje. Nekateri razredi imajo namesto tehniške vzgoje več jezika, drugi več matematike, fizike, kemije. Res pa je, da imajo nekateri opisno geometrijo! Doma cele dneve rišejo programe. Tudi starejši jim uspešno pomagajo. Pri tem pa smo nekoč rekli, naj vzgoja ne zaposluje učencev še doma, ampak naj bo le za sprostitev v šoli. Tehniška vzgoja je torej lahko predmet z vsemi zahtevami, estetska vzgoja pa ne sme biti. Nekateri gimnazije so delavnice opremile z dragimi aparaturnami (stružnicami itd.), ki pa se jih dijaki ne smejo niti dotakniti: lahko bi kaj pokvarili ali si porezali prste! Ponekod se gredo obdelavo materiala: ure in ure razbijajo po pločevini in bakru ter delajo neokusne predmete, svečnike, pepelnike itd., ki jih v kasnejšem življenju brez dvoma nihče več ne bo delal doma.

Tako smo ob koncu šolskega leta 1970/71 spet na istem glade estetske vzgoje, kot smo bili pred leti. Treba je vedeti, da poslušalcev ne vzgajajo radio, televizija in plošče, ampak dobro organizirana šola. Radio in televizija bolj malo skrbita za glasbeno vzgojenega poslušalca, ker se skrivata za kupi pisem, ki jih pišejo glasbeno nevezgajeni poslušalci, želeč si 24 ur na dan narodne zabavne glasbe.

Ker se spreminja in odvzema število ur, namenjenih glasbeni vzgoji, tudi v osnovnih šolah, je odslej vprašljivo glasbeno vzgajanje mladega rodu tudi v najbolj množični splošno-izobraževalni šoli.

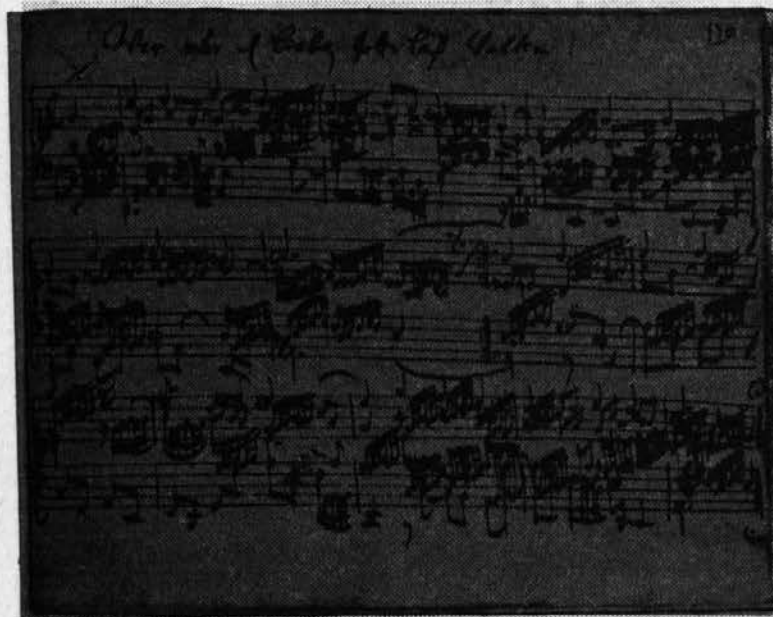

johann sebastian bach (1685–1750)

Johann Sebastian Bach, oljni portret Johanna Jakoba Ihleja (1720)

Iz Bachovih „Orgelskih bukvic“ (1717): primer orgelske koralne predigre v njegovem rokopisu.

„Vitus Bach, mlinar in pek na Ogrskem, je moral v 16. stoletju zaradi svoje lutrovske vere pobegniti z Ogrskega. Ko je vse svoje imetje – takò daleč se je moral spustiti – pretopil v denar, se je umaknil na Nemško, in ker je na Thuerinškem našel dovolj varnosti za lutrovsko vero, se je naselil v Wechmarju blizu Gothe in tam nadaljeval s svojo pekovsko obrtjo. Največjo zabavo je našel ob svoji lutnjici, ki jo je nosil tudi s seboj v mlin in nanjo igral med mletjem. Moralo je kar čedno zveneti skupaj! Kako dobro se je moral pri tem naučiti tolči takt! In prav to je pomenilo uvod v glasbo njegovega nasledstva.“ S temi besedami o Vidu Bachu, praočetu družine, ki je bil sicer iz Thueringije na srednjem Nemškem in je samo za nekaj časa bival in delal na Ogrskem, je Johann Sebastian Bach začel kroniko svoje znamenite glasbene družine, kakor da bi vedel, da tudi z njim ni sklenjen glasbeni razplog njegovega rodu. Njegova vnukinja Anna Carolina Philippa, hči Philippa Emanuela Bacha, ki je nadaljevala to kroniko, je mogla naštetim glasbenikom dodati še precej imenitnih skladateljev, ki so v čast glasbene umetnosti in v slavo rodbine nadaljevali s tradicionalnim poklicem.

Bachovi so bili pravi poklicni glasbeniki, takšni, kakršnih vsakdanje delo brez znanja o protestantski cerkveni praksi, brez predstave o vlogi glasbe pri protestantskem šolanju in v javnem življenju nemških mest v preteklosti komajda razumemo. Glasba je vsakdanjega človeka, meščana, obrtnika ali intelektualca, celovskega mojstra, šolnika, zdravnika, jurista, protestantskega pastora, spremljala takorekoč od mladih nog do smrti. Kot deček je pel v šolskem zboru, vestno ali nevestno vabil instrumentalno igro, z udeležbo v šolskih glasbenih igrah proslavljal pomembne praznike šolskega leta, v prostem času sodeloval v domačem in javnem razvedrilnem muziciranju, se s cerkveno glasbo spominjal vseh važnih dogodkov protestantskega cerkvenega leta in z glasom ali instrumentom počastil vse pomembne dogodke v življenju svojega mesta.

Med Bachovo vsakdanje delo, ko je bil kantor pri sv. Tomažu v Leipzigu, je sodilo poučevanje mladine na Tomaževi šoli, priprava vseh šolskih glasbenih prireditev, razen tega je skladatelj vodil tudi akademski Collegium musicum, kjer so izvajali pretežno komorno glasbo za urjenje v instrumentalni igri, izpopolnjevanje v glasbeni vzgoji in končno v osebno veselje in zabavo. Kot vodja glasbe v Tomaževi cerkvi je moral skrbeti za cerkveni zbor in instrumentaliste, med katerimi so bili največkrat učenci njegove šole, moral je za vsako nedeljo ali praznik pripraviti eno kantano in ustrezne orgelske kompozicije, kajti v običajni protestantski službi božji je poleg pasttorjeve pridige zavzemala osrednje mesto kantata na besedilo, ki je po vsebini ustrezalo določeni vrsti nedelje ali praznika. Komponiranje je bilo Bachu torej vsakdanja službena dolžnost, ki jo je mojster izvrševal po svojih sposobnostih in vesti. V njegovem času niso poznali romantične besede „izpoved“, vedeli so le za „inventio“ (invencijo) in za mojstrstvo, kako glasbene misli izvesti v kar najbolj popolno kompozicijo, ki bo primerno povzdignila prireditev, kateri je namenjena, in izzvenela v kar največje zadovoljstvo poslušalcev. Ne smemo pa pozabiti pri tem na Bachove vsakdanje težave, na družino, ki jo je moral preživljati, na glasbi mnogokrat nenaklonjene predstojnike Tomaževe šole in na venomer preskromna denarna sredstva za vzdrževanje glasbe v cerkvi.

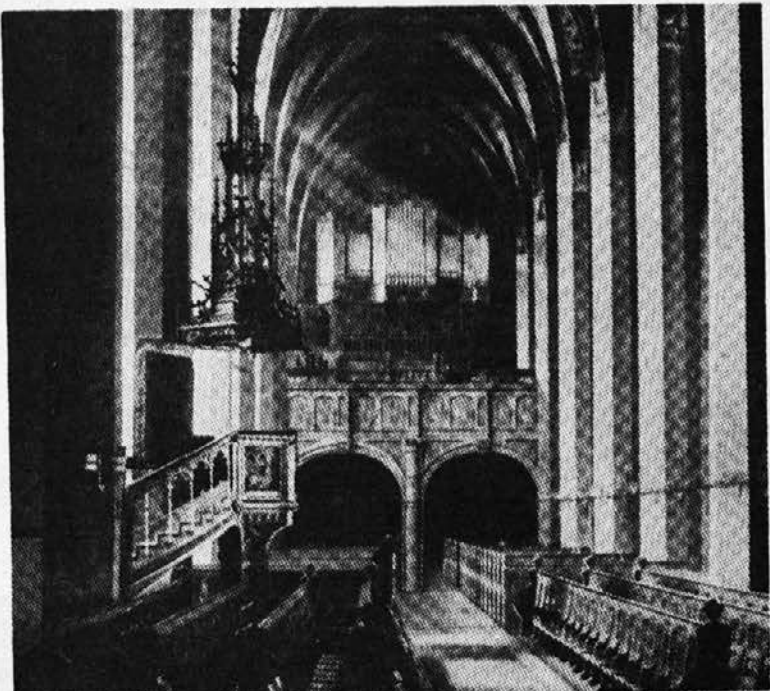
Prav zaradi tega je bila Bachova življenjska pot preprosta in brez večjih življenjskih pretresov, prav nič podobna vzponom in padcem marsikaterih njegovih sodobnikov, ki so si s kariero po knežjih in kraljevskih dvorih in v borbi na opernih odrih črtali svojo umetniško stezo. Rodil se je leta 1685 v srednje-nemškem mestu Eisenach. Kmalu je izgubil mater, nato še očeta, skrb zanj pa je prevzel njegov starejši brat Johann Cristoph. Ze takrat je kazal neverjetno slo po glasbeni umetnosti, čeprav je bila njegova družina tako in tako glasbeniška. Tešil si jo je s prepisovanjem not velikih skladateljev. S petnajstimi leti je odšel v daljni Lueneburg, na sever proti Hannoveru, na šolanje; tu se je izpopolnjeval v čembalu, orglah in violini, imel je tudi priložnost, da je spoznal dela francoskih skladateljev, ki so bila tedaj v modi na hannoverskem dvoru.

Po treh letih šolanja je Johann Sebastian Bach odšel na svoje prvo službeno mesto v Weimar za violinista knežje kapele. V naslednjih štirinajstih letih je prevzel še več različnih mest, od katerih

je bilo zanj najpomembnejše mesto organista v Arnstadt na severu Nemčije. Od tu se je nekoč podal tudi na pot v Luebeck ob Baltskem morju, da bi prisostvoval koncertom tedaj slavnega organista in skladatelja Dietricha Buxtehudeja. Leta 1717 pa ga je povabil knez v Koethenu za vodjo svoje dvorne kapele. Tu je prebil svojih šest najsrečnejših let, v katerih je ustvaril svoja najpomembnejša dela s področja komorne glasbe, instrumentalna dela, koncerte, suite in sonate. Tedaj so nastali tudi znameniti koncerti za brandenburškega grofa Christiana Ludwiga, tako imenovani Brandenburški koncerti. Ko se je z novo kneginjo zmanjšalo zanimanje za glasbo na koethenskem dvoru, se je Bach leta 1723 odločil, da zapusti mesto knežjega kapelnika in se javi v Leipzig na izpraznjeno mesto kantorja pri cerkvi sv. Tomaža. Tu je preživel vsa leta do smrti poleti 1750. V Leipzigu je ustvaril svoja največja dela s področja cerkvene glasbe.

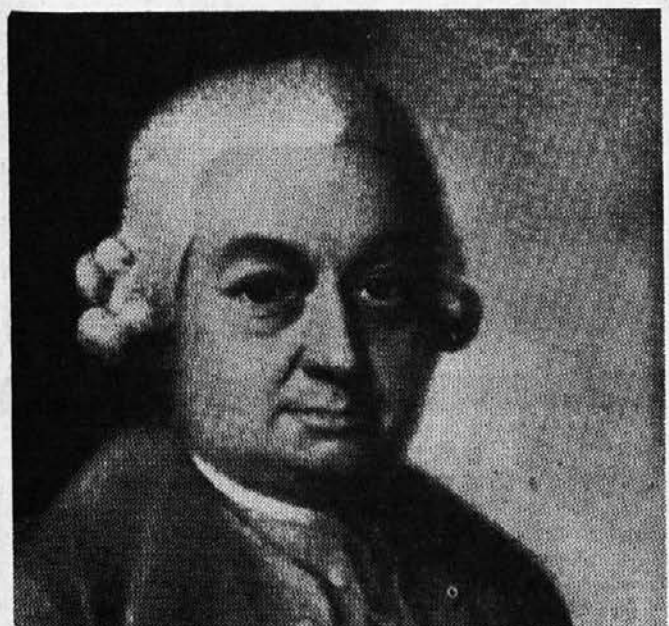
Medtem ko je Haendel, njegov bližnji rojak iz družine družbeno priznanega zdravnika, žel javno priznanje s svojimi mladostnimi operami, ko se je sam podal v Italijo in tam doživel triumf z oratorijem in opero ter se navzel sočnega italijanskega jezika, z operami in concerti grossi zavzel glasbeni London in se v borbi z italijanskimi opernimi producenti za umetniški in finančni obstoj presusmeril na veličastni angleški oratorij, je Bach skrbno izpolnjeval tradicionalne naloge organista, kantorja ali dvornega glasbenika malega nemškega mesta, širše pa je bil znan le deloma na Nemškem kot organist in vesten kontrapunktik.

V pismu svojemu staremu prijatelju Georgu Erdmannu, datiranem v Leipzigu 28. oktobra 1730, je zapisal: „Iz prvega zakona so mi pri življenju trije sinovi in ena hči, iz drugega sin in dve hčeri. Moj najstarejši sin je studiosus jurist, oba druga obiskujeta eden prvi in drugi drugi razred, pa tudi najstarejša hči je še neporočena. Otroci iz drugega zakona so še majhni, prvorojenec je star šest let. Vsi skupaj pa so rojeni muziki in vam morem zagotoviti, da lahko že v družini sestavim koncert vokalno in instrumentalno, posebej zato, ker ima moja sedanja žena prav čeden sopran, pa tudi moja najstarejša hči ne udarja slabo na tipke ...“ JANEZ HOEFLER

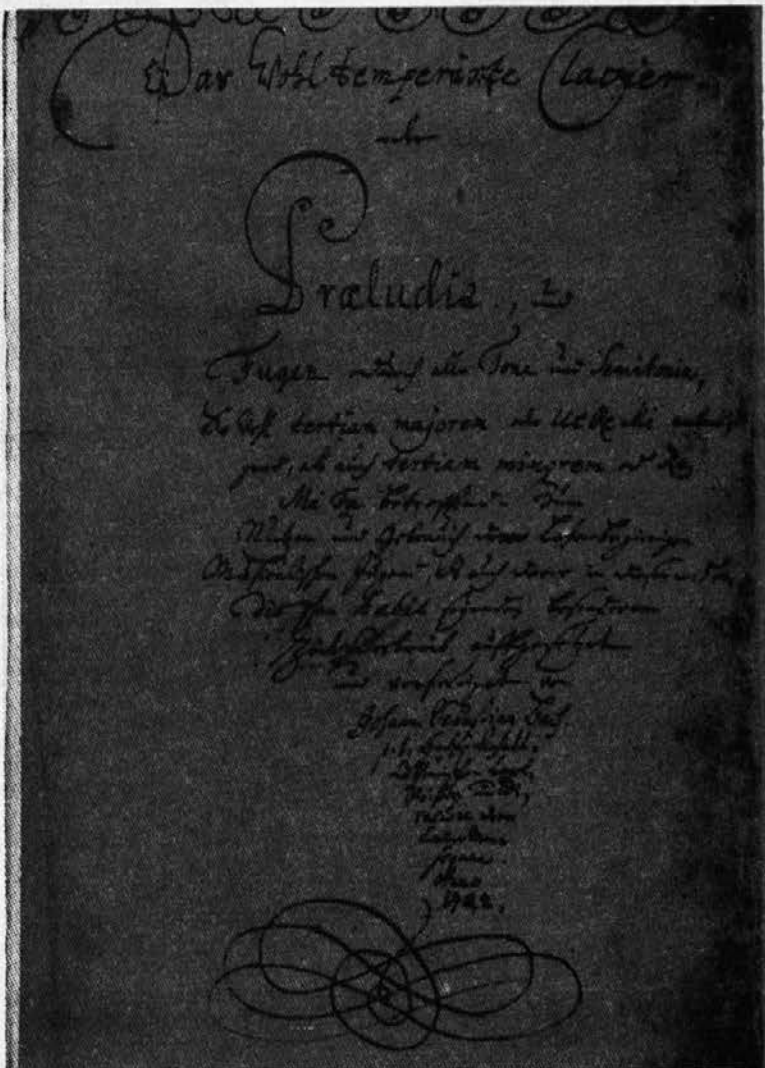
Notranjščina Tomaževe cerkve v Leipzigu; po arhitekturi gotsko obokana dvoranska cerkev, prvotno katoliška, ki je bila v času reformacije spremenjena v protestantsko. Primer stroge, v okrasu skrajno skromne protestantske cerkvene notranjščine, ki je tako v nasprotju z veličastnim katoliškim barokom v Italiji, Avstriji in na Bavarskem. V njej je Bach poustvaril svoja najznamenitejša duhovno poglobljena vokalno-instrumentalna dela.

Naslovna stran „Prav ubranega klavirja“ (1722). To dragocenost hrani, kakor marsikateri notni zvezek Bachove rokopisne zapuščine, Nemška državna knjižnica v Berlinu (prej Pruska dvorna knjižnica).

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788), najznamenitejši Bachovih sinov, ki je v svojem času zaslovel kot neprekosljiv čembalist. Deloval je kot dvorni glasbenik pruskega kralja Friderika Velikega v Berlinu, pozneje pa je po smrti velikega Bachovega sodobnika Georga Philippa Telemanna zasedel njegovo mesto glasbenega direktorja v Hamburgu. Ni glasbene zgodovine, ki bi mogla obiti pomen tega sugestivnega glasbenika, ki je s svojimi globoko občutenimi in v obliki klenimi skladbami napovedal dunajsko klasiko.

Ko se je slavní angleški glasbeni popotnik Charles Burney na svojem potovanju v letih 1772-1773 ustavil v Hamburgu, je zapisal naslednje: „Hamburg nima trenutno razen gospoda kapelnika Carla Philippa Emanuela Bacha nobenega izstopajočega komponista, a zato velja ta za celo legijo. Že dolgo z največjim zadovoljstvom občudujem njegove elegantne in originalne kompozicije; in te so mi vzbudile tako silno željo videti ga in slišati, da nisem potreboval nobene druge skušnjave, ki bi me mikala potovati v to mesto.“

stran glasbene mladine

gm na dobrovem

Novice o vedno večjem razširjanju Glasbene mladine med mlado slovensko generacijo je razveseljiva. Glavnemu odboru GM je namreč uspelo navezati stike s področjem goriških Brd, kjer do zdaj sploh še ni bilo instrumentalnih koncertov. 5. marca je bil sestanek na osnovni šoli na Dobrovem, ki je odslej tudi žarišče Glasbene mladine na tem področju. Sestanka so se udeležili predstavniki kulturnega in družbenega življenja goriških Brd. Izrekli so mnogo pohvalnih besed o naporih GM pri razširjanju glasbene kulture med mladimi ljudmi. Že v marcu je bil v okviru Glasbene mladine prvi koncert na Dobrovem. Nastopil je trio Lorenz z mezzosopranistko Evo Noušak-Houška. Mladi poslušalci so spored spremljali z zanimanjem in to nam je dalo upanje, da bodo podobni koncerti spodbudili tudi lastno dejavnost mladih.

gm v sežani

Dejavnost GM je posegla tudi na področje Sežane, kjer so se sredi februarja pogovarjali o ustanovitvi osnovne skupnosti GM v bližnji prihodnosti. Zajela bo osnovne šole v Sežani, Divači, Dutovljah, Komeljah, Herpeljah in Kozini. Seveda so tudi občinski forumi v Sežani pokazali vso pripravljenost, da GM zaživi tudi v tej občini.

koncerti in predavanja gm slovenije

Zanimanje za komorne koncerte GMS po slovenskih krajih se je v zadnjem času zelo povečalo. To je treba pripisati privlačnosti koncertov tako za mladino kot za profesorje, ki poučujejo glasbo, seveda pa tudi organizaciji GM. Le-ta je pri izbiri koncertov posvetila posebno pozornost komornim skupinam, ki dajejo mlademu poslušalcu čim več; zastopajo skoraj vsa zgodovinska obdobja evropske glasbe, obenem pa prikažejo vse pomembnejše instrumente.

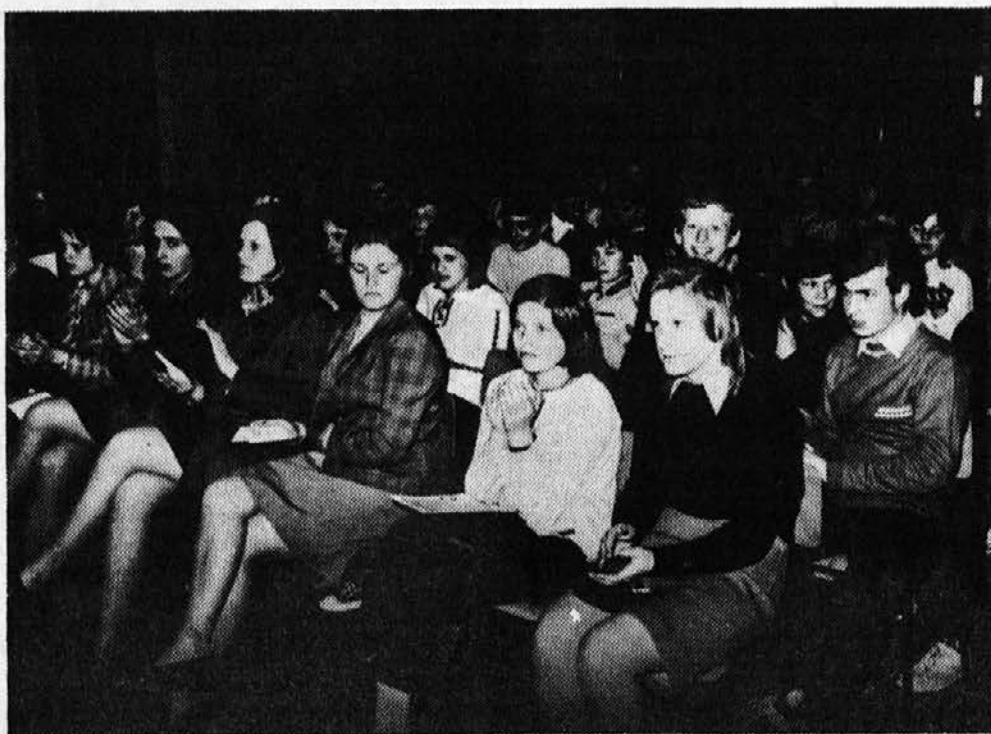
Februarja je bil nekaj koncertov po šolah, ki pa so bili največ posvečeni 200-letnici smrti Ludwiga van Bethovna. Tudi orkester Slovenske Filharmonije in Simfonični orkester RTV Ljubljana sta imela nekaj koncertov za GM. Izjemno mnogo

koncertov, ki so vsi bolj ali manj zelo uspeli, pa je bilo marca. Največkrat je nastopil Pihalni kvintet RTV Ljubljana, ki ga vodi flavtist Jože Pogačnik, sestavljajo pa ga pihalci, ki so solisti simfoničnega orkestra RTV Ljubljana: flavta, oboa, klarinet, fagot in rog. Njihov program obsega dela glasbenega klasicizma in moderne glasbe. Nastopili so v Velenju in Šoštanju, v Trstu na slovenskih srednjih šolah, v Ajdovščini, Vipavi in v Ljubljani, pa še v Žužemberku.

Precej je bil marca zaseden tudi Oktet trobil, ki ga vodi dirigent in igravec na rog Jože Hriberšek. V zasedbi ima tri trobente, dva rogova in tri pozavne, na sporedu pa ima skladbe renesanse in baroka. Koncerte je imel v Dutovljah in Komnu, na Dolenjskem pa v Šentrupertu in v Mirni.

Duo Miloš Pahor, ki igra flavto in Dina Slama, ki igra špinet, je iz Trsta. Koncertiral je v Šoštanju in Velenju.

Z GM pa je začel sodelovati tudi oktet Gallus, ki je imel prvi koncert v začetku marca v Slovenj Gradcu, Postojni in Novi Gorici. Tudi pianist Igor Dekleva je imel koncerte v mesecu marcu. Koncertiral je v Brežicah, Novem mestu, skupaj z altistko

naš podlistek

kurt pahlen glasba v sodobnih okvirih

Naš podlistek nadaljujemo s poljudnimi razmišljanji glasbenika, opernega in koncertnega dirigenta ter glasbenega pisca Kurta Pahlena o nekaterih vidikih glasbene umetnosti. Razmišljanja so v obliki dvogovora med običajnim koncertnim obiskovalcem in glasbenikom. Pisec jih je objavil v uvodnem poglavju svoje knjige „Musik hoeren – Musik verstehen“ (Poslušati glasbo – razumeti glasbo).

– Kako vam kaj ugaja naša koncertna dvorana? Te zlate fugure, ti okraski...

Všeč mi je. Mogoče, ker se je že vajen. Že od mladosti poslušam tu glasbo, mnogo lepe

in dobre glasbe. Nekateri menijo, da je nemoderna. Seveda. Toda, mar ni več mogoče moliti v kakšni baročni cerkvi? Je res lahko samo umetnostni spomenik, dokument neke prejšnje dobe? Samo primer: v neki srednje-evropski koncertni dvorani – mislim, da je bilo v Dresdenu – so pred nedavnim opravili poskus. Izvajali so rokokojsko glasbo – povéčini Mozarta – in obenem razobesili po stenah slike iz tega časa: Watteau, Fragonard in podobno.

– Se pravi, da bi morali sleherni glasbo dati v njen okvir: Beethovna pod silne Delacroixove podobe, Debussyja k impresionističnim slikam Maneta, Moneta, Renoira, Sisleya...

... in gregorijansko petje v romanske pra-cerkve, gotiko k prvemu večglasju... Ne prestrašite se, to zveni tako učeno; ob koncu naših razmišljanj izrazi ne bodo več tako skrivnostni.

Marijo Bitenc-Samčev in basistom Ladkom Korošcem pa v Senčurju pri Kranju.

Poleg koncertov po raznih šolah v Sloveniji GM prireja tudi razna poučna predavanja in razgovore. Eden takih razgovorov je bil v začetku marca v Idriji in Ajdovščini. V sodelovanju z gimnazijama v obeh krajih in prof. Maksom Pirnikom, ki vodi glasbeno vzgojo na teh gimnazijah, je GM organizirala razgovore o sodobni glasbi, ki jih je imel znani slovenski skladatelj Milan Stibilj. Ob predavanju zanimivih skladb: EPERVIER DE TA FA'BLESE, DOMINE za recitatorja in ansambel tolkal ter elektronske kompozicije MAVRICA se je razvil živahen razgovor, ki je pokazal, da se mladina ne zanima le za vprašanja sodobne glasbe, temveč, da jo lahko tudi dojamemo. Kaj več takih predavanj in razgovorov bi bilo koristno organizirati tudi po drugih krajih Slovenije.

ALENKA R.

tretji koncert za mladinski filharmonični abonma

Tretji koncert Glasbene mladine Slovenije je vseboval dve deli: Koncert za dve trobenti in godala Antonia Vivaldija in Simfonijo št. 5. v e-molu Petra Iljiča Čajkovskega.

Kar zadeva komentar, še vedno mislim, da so bili lanske komentari bolj ustrezni. Ti koncerti so namreč namenjeni mladini in to tudi tisti mladini, ki sicer koncertov ne obiskuje, in del, ki jih posluša, ne pozna. Takemu poslušalcu ne zadostujejo samo komentari, kakršni so letos. Letošnji komentar je primeren bolj za poslušalca, ki mu je izvajano delo dobro znano. Res je, da dobimo priložen program, kjer so tudi odlomki tem. Toda to ne pomaga dosti poslušalcu, ki ne pozna not. Pa tudi tisti, ki note pozna, ne pozna pa skladbe, ne bo imel o temi prave predstave, če vidi napisanih pet ali šest taktov. Cela tema, ali vsaj veliki del teme, se ne da napisati, lahko pa bi jo predvajali. Komentar k tretjemu koncertu sam po sebi ni bil slab, toda še vedno se ne strinjam s takim načinom komentiranja.

Prva točka konceta je bil koncert za dve trobenti in godala Antonija Vivaldija. Vivaldi je eden največjih mojstrov baročnega koncerta. Zelo znani so predvsem njegovi koncerti za violino. Večino teh koncertov je zelo lahko spoznati, ker imajo zelo podobne začetne teme.

Koncert za dve trobenti in godala je precej enostavno napisan, intonacijsko pa je zelo težak. Solista in orkester so igrali zelo čisto, v ritmu so se lepo in popolnoma ujemali.

Koncertu za dve trobenti in godala je sledila Simfonija št. 5 v e-molu Petra Iljiča Čajkovskega. Štejemo jo med najboljše simfonije tega skladatelja.

Dirigent Marko Munih je pokazal veliko mero občutka za simfonijo. Orkester se je popolnoma podredil njegovemu vodstvu in sledil vsaki kretnji. Lepo so bilizvedena crescendo-decrescendo mesta, ki dajejo nekakšen občutek valovanja.

Simfonija je bila zelo hitro igrana, vendar je imel poslušalec občutek, da bi šlo, če bi bilo treba, še hitreje, ne da bi pri tem trpela intonacija.

Orkester in dirigent sta bila na koncu nagrajena z burnim in dolгим aplavzom, ki sta ga tudi zaslužila, saj sta nam pripravila zelo lep večer.

TONJA GOMZI,
I. gimnazija – Ljubljana

turneja tria lorenz po italiji

GMS je uspelo vzpostaviti prvi direktni stik s podobno inozemsko organizacijo in sicer z GM Italije. Medsebojni dogovor o zamenjavi instrumentalnih ansamblov in solistov je star že več kot leto dni, toda zaradi tehničnih ovir je bilo vse odloženo. Še konec tega meseca pa se bo dogovor uresničil, saj odpotuje trio Lorenz v Italijo, v zamenjavo pa bo predvidoma že v prihodnji sezoni gostoval pri nas trio di Lucca iz Italije. To bo že druga inozemska turneja tria Lorenz v tej sezoni, pred tem je bil že v Kanadi. Turneja bo trajala od 27. do 29. aprila, ko bo v različnih italijanskih mestih imel šest koncertov. Organizacija te turnee je glavni odbor GMJ prepustil GMS, kar dokazuje, kolikšen ugled je že dosegla GMS v jugoslovanskem merilu.

Upamo, da bo ta začetek medsebojnega sodelovanja z inozemskimi organizacijami prinesel možnosti nadaljevanja, kajti želimo si, da bi tudi drugi ansambli in solisti dobili možnosti koncertiranja v inozemstvu.

(ar)

– In v kakšen okvir bi vstavili današnjo glasbo? To me posebno zanima. Priznam namreč...

...da z našo sodobno glasbo nimate kaj početi. Potolajite se s tem, da je to kar splošen pojav. Verjetno bi bilo drugače, ko bi najine pravkar izvedene misli nadalje tako razvijala in dala tudi glasbo našega obdobja v okvir našega časa. Elektronska glasba bi gotovo dobila na stopnji našega razvoja sveta svoj pravi pomen. Z disonancami nako-pičene skladbe lahko spremljamo s sliko prometa modernih mest. In lahko si predstavljamo človekovo raztrganost naših dni – ta pri-haja do izraza v našem slikarstvu, v našem pesništvu, v modernem „absurdnem“ gledališču – tudi to je lahko okvir sodobne glasbe. Prepričan sem, da bi bilo vse to na ta način naenkrat vse bolj jasno, bolj logično, bolj zanimivo.

– Škoda, da se vse to ne da napraviti vse-

lej in popolnoma. Sedimo v koncertni dvorani in pričakujemo glasbene dobrine iz različnih obdobjih zahodne kulture, in vse to brez ustreznih sprememb zunanjega okvira, namenjeno je le našim ušesom in naši predstavnosti sposobnosti.

Namenjeno našim ušesom? To vsekakor drži. Predstavna sposobnost? O tem bi pa rad razpravljaj. Si moramo, ko poslušamo glasbo, res vedno kaj predstavljati? Doživljati podobe? Dopustiti, da gredo skozi nas kakršnekoli misli in predstave?

– Pri tem mislim na Tilla „Eulenspiegla“ Richarda Straussa, na njegovega „Don Juana“! Na Smetanovo „Vltavo“, na Dukasovega „Črna solca“!

Glejte, to so dela, ki nedvomno sodijo k „programski glasbi“, celo k njenim viškom. Toda ne pozabite, da obstaja poleg te predstavljajoče, opisovalne, lahko bi rekel, celo slikajoče glasbe, še neka druga, prav tako pomembna glasba. Če to poslušamo, bi jo bilo

Pripis uredništva: Komentiranje koncertnih prireditev za mladino je resnično velik in vedno pereč problem. Ni in ni mogoče dobiti sodelavcev za to zahtevno opravilo, ki bi ga bili sposobni in ki bi imeli čas za to. Naša poročevalka Tonja Gomzi pravilno nakazuje, da je zlasti komentiranje večjih glasbenih prireditev, kot so simfonični koncerti, vprašljiva zadeva. Vendar ji moramo odgovoriti, da nima v vsem prav. Takšen način, da je v komentiranje vključen tudi orkester, ki pomaga komentatorju z živo izvedbo posameznih značilnih odlomkov iz skladb na programu, je namreč zelo zahteven in ga zmore le velik in za poslušalce privlačen umetnik, kot je na primer znani dirigent Leonard Bernstein. Vsi se že spominjamo njegovih odličnih televizijskih filmov, kjer je sam komentiral in dirigiral. Če pa takšno komentiranje res ni izpeljano dobro in brez zatikanj, je bolje, da ga sploh ni. Namreč, tudi lanskeletni način ni bil najboljši, saj smo dobili nekaj negodovanj s strani poslušalcev. Na drugi strani pa je večina poslušalcev dela, ki so na sporedu, spoznala že pri glasbenem pouku na šoli, v manjšem krogu razreda, kjer je res mogoče bolj zbrano slediti ponavadi odlični izvedbi s plošče; pa tudi to – komur ni kaj jasno, lahko marsikdaj vpraša za pojasnilo svojega profesorja, kar v veliki filharmonični dovrani gotovo ni mogoče.

Sredi aprila je bil zadnji koncert SF za mladino, o katerem bo naša sodelavka še poročala. Za prihodnje leto se ponovno napoveduje sodelovanje med Slovensko filharmonijo in Glasbeno mladino Slovenije pri pripravljanju mladinskih simfoničnih koncertov. To je priložnost, da ponovno pričujemo, kakšen način komentiranja bi bil najboljši. Zato vabimo vse, ki jih to zanima, da nam javijo, kakšno naj bi bilo komentiranje po njihovem!

zelo težavno dojeti prek raznih izvedenjskih predstav. Gotovo, žalostna, vesela, nežna razpoloženja nas prevečajo tudi tu, saj prenašajo komponisti takšna občutja prek svoje glasbe na nas, toda tudi zato, ker smo preprosto navajeni dopuščati glasbi, da deluje na naša čustva.

Stravinski pravi: „Vsi nesporazumi izvirajo od tod, ker hočejo ljudje v glasbenih delih najti vedno kaj drugega kot glasbo. Njim je pomembno vedeti, kaj glasba „izraža“, na kaj je komponist po vsej priliki mislil, ko jo je napisal. Ne morejo doumeti, da je glasba stvar zase in popolnoma neodvisna od misli, ki jih v njih vzbuja. Večina ljudi ljubi glasbo zato, ker želi prek nje doseči čustveno vznemelenje, veselje, bolečino, žalost, navdušenje nad naravo, povod za sanjarjenje ali pozabo prozaičnega življenja. V njej iščejo nekakšno mamilo, nekakšno poživilo. Ko bi se ti ljudje naučili glasbo ljubiti le zaradi nje same! Ko bi jo poslušali z drugač-

operna premiere

Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Ljubljana Vič-Rudnik je priredila v aprilu srečanje mladih pevcev te občine v počastitev 30. obletnice vstaje. Na dveh koncertih je sodelovalo osemnajst zborov z osnovnih šol v tej občini. V Festivalni dvorani v Ljubljani se je tako na odru 13. in 14. aprila zvrstilo mnogo mladih pevcev, ki so pripravljali svoje pesmice skozi vse šolsko leto ter jih zapeli, kakor so le najbolje mogli. Na sporedih so bile tudi težje skladbe. Na posnetkih je eden izmed nastopajočih zborov in mladi poslušalci v dvorani. Kadar so eni nastopali, so jih drugi poslušali. In srečanje je bilo zares pevsko veselo in razigrano, kakor so veseli mladi pevci. (Fotografiji France Modic)

Zadnja operna premiera je pokazala z vso ostrino napačno repertoarno politiko ljubljanskega opernega vodstva. Medtem ko sta vsako leto med opernimi novitetami vsaj dve tretjini romantičnih oper, pa je enega največjega opernega skladatelja vseh časov, W. A. Mozarta, v repertoarju odločno premalo. Zato ni čudno, da je Mozartov stil ljubljanskemu opernemu ansamblu tuj, kar je bilo več kot očitno pri premieri Mozartove opere Figarova svatba.

Akademsko muziciranje orkestra pod vodstvom Cirila Cvetka je motilo manj v ansamblih kot v samostojnih točkah, kjer bi morali omeniti prebučno uverturo (preglasna trobila) in razglašeno predigro h grofičini kavatini.

Naslovni junak opere Figaro DRagiše Ognjanovič ni mogel izbrisati iz spomina Koroščeve kreacije izpred petnajstih let. Grofica Zlata Ognjanovič je bila pevsko bolj sprejemljiva kot igralsko, čeprav so v njeni veliki ariji pevsko linijo trgali prepogosti vdih, kar pa gre nemara na rovaš premierske nerveze. Sonja Hočevnar se je kot Suzana pogumno borila za svojega Figara, vendar s premalo diferenciranim glasom. Nada Sevšek je bila optično idealen, a pevsko neizrazit Kerubin. Grof, ki ga je pel Samo Smerkolj, je prišel s svojo interpretacijo še najbližje idealu Mozartovega pevca. Lepo je zapel svojo arijo Jože Stabej kot Bartolo. Ostali solisti: Milka Evtimova, Dunja Zupan, Anton Prus, Slavko Štrukelj in Ljubo Kobal so se bolj ali manj uspešno vključili v ansambel.

Posebno je treba grajati – in to velja za vse sodelujoče pevce – prehitro in s tem nerazumljivo petje recitativov, ki so tako izgubili svoj pomen.

Hinko Leskošek je oskrbel konvencionalno režijo, ki pa je v zadnjem dejanju popolnoma odpovedala.

Neustrezno in burno sceno je zasnoval Maks Kavčič, lepe kostume Alenka Bartl.

Kljub vsem kritičnim pripombam priporočamo vsem ljubiteljem operne umetnosti, da si prestavo ogledajo in ne zamudijo izjemne priložnosti, da slišijo kakšno Mozartovo opero v živi izvedbi.

-d-

nimi ušesi, bi bil njihov užitek še večji in bi bili sposobni podajati sodbe, ki bi bile na mnogo višji stopnji: spoznali bi pravo vrednost glasbe. Prav gotovo zahteva takšen odnos do glasbe določeno stopnjo glasbenega razvoja in duhovne kulture, vendar te stopnje ni tako težko doseči...

– Hoče Stravinski s temi besedami odreči opisovalni glasbi njeno vrednost?

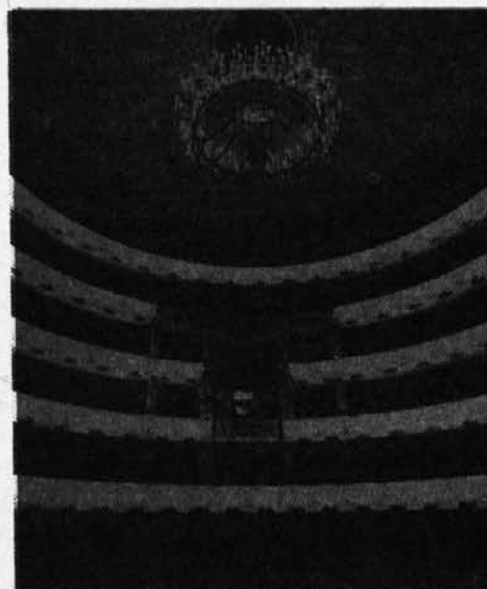
Nikakor ne. Ne pozabite, da je sam v svojih začetkih ustvaril dela v njenem duhu: „Žar ptica“, „Petruška“, celo „Posvečenje spomladi“, to veličastno „Sacre du Printemps“, ki predstavlja enega od glasbenih mejnih kamnov našega stoletja. Ne, predvsem želi postaviti le mejo med „absolutno“ in opisovalno glasbo.

– „Absolutno“, to je Bach...

... Haydn in Mozart. Vsi baročni mojstri. Vse, kar v glasbi imenujemo „klasiko“. To torej ni nikakršno vprašanje ustvarjalne narave, temveč tudi tu zopet – vprašanja časa.

Obstoje obdobja, ki so se nagibala k „absolutnemu“ dožemanju, lahko jih nazivamo kot „klasična“ ali „klasicistična“. To namreč zadeva vse umetnosti in na noben način le glasbe, ampak tudi arhitekturo, modo, politiko, filozofijo, na kratko vse, kar je podvrženo tokovom časa. Klasicističnim obdobjem stoje nasproti romantična. Morda si lahko predstavljamo razvoj kot gibanje nihala: neprenehoma prehaja iz ene skrajnosti v drugo. Neki zelo razumen učenjak je nekoč razvil nekakšno generacijsko teorijo, s katero je poskušal dokazati, da se človeštvo približno vsakih tristo let zopet znajde v istem položaju. Če bi hoteli to misel preizkusiti v zgodovini glasbene umetnosti, pridemo do pozitivnega rezultata: velike spremembe so se dogajale okoli leta 1000, nato 1300, 1600 in okoli 1900. Toda, saj si ne želite, da bi se preveč oddaljila od najine naloge – pogovora o načelih razumevanja glasbe?

(Se bo nadaljevalo)

ne več samo popularno med novimi ploščami tujih založb

Produkcija gramofonskih plošč v tujini, zlasti na zahodu, je tudi na področju resne glasbe doživela strahovit razmah. Zanimovo je, da se je okus navadnega potrošnika gramofonske plošče v zadnjem času izboljšal, kar se bistveno pozna v programih založb. Se vedno je sicer največ res popularne glasbe klasike in romantike, pomembna koncertantna simfonična in operna dela, vendar je med izdajami vse več splošno komaj znanih pa zgodovinsko zanimivih mojstrov, o katerih izvedbi na plošči so glasbeni zgodovinarji in muzikologi le sanjali. Tako je na primer v zbirki Corona izšel vprašljivi Bachov Pasijon po Lukii, pri založbi Schwann prva popolna predstavitev Beethovne glasbe v Prometeju.

Mnogo je zlasti malo znane koncertantne glasbe glasbenega baroka in klasicizma, skladateljev, ki jih včasih po krivem označujemo za nepomembne sopotnike Bacha, Haydna ali Mozarta

(Vanhal, Benda, Monn, Wagenseil itd.), da ne omenimo težko dostopne glasbe srednjega veka, renesanse in baroka (trubadurska glasba v izvedbi znanega muenchenskega Studia za staro glasbo pri Telefunkenu, italijanska glasba Boccacciovega časa v izvedbi ansambla Musica reservata pri Philipsu, zanimiva in odlična plošča mojstrov hasburškega cesarskega dvora Leopolda I. z mojstrskim ansamblom Concentus musicus (Nikolaus Harnoncourt pri Telefunkenu). Kar zadeva historične izvedbe, je seveda najplodovitejša založba Deutsche Gramophon Gesellschaft, ki v svoji arhivski produkciji že dalj časa skrbi za to.

V zadnjih mesecih so bile med odlične ocenjenimi ploščami: Beethovnovi godalni kvarteti op. 18 pri RCA s kvartetom Guarneri, trije novejši koncerti za harfo in orkester s solistom Nicanorom Zabaleto pri Deutsche Gramophon Gesellschaft, skladateljev Saint Saens, Tailleferrova, Ginastera, Handlov Mesija pri založbi Decca, Schumannova Kreisleriana z odličnim Vladimirom Horowitzom pri založbi CBS, Monteverdijeve in Scarlattijeve arije v izvedbi Janet Baker pri Electrolu, tri Mozartove zgodnje simfonije z Berlinskimi filharmoniki in s Karlom Böhmom pri Deutsche Grammophon Gesellschaft (ponovna izdaja plošče), Vivaldijevi izbrani koncerti za mandolino pri Electrolu itd.

-zr-

tekmovanje učencev glasbenih šol jugoslavije

Po nekajletnem premoru bodo imeli gojenci glasbenih šol Slovenije spet priložnost, da se bodo pomerili v državnem merilu. Letos jeseni bo namreč tekmovanje najboljših instrumentalistov in pevcev, učencev glasbenih šol Jugoslavije. Tekmovanje je razpisala Zveza združenja glasbenih pedagogov Jugoslavije. Cilj tekmovanja je najti izrazito nadarjene učence, nuditi podporo nagrajenim učencem pri njihovem nadaljnjem šolanju in izmenjava pedagoških izkušenj pri vzgoji bodočih reproduktivnih umetnikov.

Tekmovanje obsega naslednje discipline: godala, pihala, trobila, komorne ansamble, orkestre, klavir, kitaro, harmoniko, solopetje in vokalno komorne ansamble.

Tekmovalni program obsega obvezno skladbo in dve skladbi po lastni izbiri, od teh je ena jugoslovanskega avtorja. Trajanje programa je časovno omejeno na 10 do 30 minut, odvisno od tega, v katero kategorijo spada tekmovalce.

Oglejmo si zdaj skladbe, ki spadajo v obvezni del tekmovanja:

Violinisti bodo morali pripraviti Tartinijevo Sarabando, Paradisijsko Siciliano, Veracinijevo Largo in Beethovno Romano in F-duru, odvisno od tega, v katero kategorijo spada izvajalec. Med deli za violončelo srečamo Bachova dela: Couranto iz Suite v G-duru, Preludij iz Suite v d-molu in Preludij ali Allegretto iz Suite v C-duru. Za najmlajše violončeliste je določena Gigue iz Suite v G-duru Rudolfa Matza. Violinisti bodo igrali Bachovo in Paradisijsko delo ali pa dve deli domačih mojstrov: Despičovo Balado ali Vidošičev Impromptu. Pihalci in trobilci so razdeljeni v dve kategoriji. Med drugim bodo izvajali Mozartov Andante v C-duru za flauto, Faurejevo Skladbo za oboe, Mozartov Koncert v D-duru za fagot, Barotov Oriental za trobento. Kitaristi bodo pripravili Rondo F. Carullija in Sonatino v C-duru N. Paganinija. Za pianiste so določena Bachova dela. Od zbirke Mali preludiji prek dvoglasnih do triglasnih invencij. Solopetci imajo na sporedu Resta in pace D. Cimarose ter Hassejevo arijo La tua virtù mi dice.

Pevski zbori bodo zapeli naslednja dela: Žito iz Suite za otroški zbor, prvi stavek iz Okolo žnjaškok venca Z. Grgoševića za ženski zbor a capella in Tebe pojem S. Mokranjca za mešani zbor a capella.

Kandidate bo ocenjevala posebna komisija petih članov za vsako disciplino. Člani žirije so profesorji glasbenih akademij in priznani koncertanti.

Tekmovalce bodo ocenjevali s točkami od 1 do 100. Za osvojitve tretje nagrade mora dobiti kandidat 80 do 84 točk, za drugo nagrado 85 do 90 točk, za prvo nagrado pa prek 91 točk.

Pred tem državnim tekmovanjem se bodo morali gojenci glasbenih šol Slovenije pomeriti na slovenskem tekmovanju. To bo meseca oktobra, torej približno mesec dni pred državnim. Na tem izbirnem tekmovanju bodo določeni kandidati, ki nas bodo zastopali v Beogradu. Kje bo slovensko tekmovanje in kakšno bo pa trenutno še ni določeno. O tem torej kdaj pozneje.

MARJANA M.

koncertni telegrami

Dirigent Marko Munih nam je na 7. koncertu za rumeni abonma Slovenske filharmonije predstavil Cilenškovo 4. simfonijo, Busonijev Concertino za klarinet, Debussyjevo Rapsodijo za klarinet in Orffovo Carmina burana. Orkester je bil prizadevno pripravljen, vendar je ves program odigral brez muzikalne nadgradnje. Klarinetist Igor Karlin ni igral koncertantno, kar bi od solista Slovenske filharmonije vsekakor pričakovali. Zbor SF se popolnoma izgubi pri vsaki spremembi ritmičnega obrazca ali tempa, zato so propadla vsa karakteristična mesta in s tem seveda celotna interpretacija Orffove kantate. (MS)

Sarajevski dirigent Radivoj Spasić je namesto napovedanega Alda Ceccatija dirigiral 8. koncert zelenega abonmaja Slovenske filharmonije s programom: Krek – Concertino za piccolo in orkester, Jolivet – Concertino za trobento, klavir in godala in Stravinski – Petruška. Solisti Janez Petrač (piccolo), Toni Grčar (trobenta) in Primož Lorenz (klavir) so bili odlični; nekaj ritmičnih nejasnosti v solističnem partu Jolivetove kompozicije bi lahko dirigent z opozorilom brez težav odpravil. Krekovo delo je jasno komponirano, se pa njegova zvočna struktura včasih kar preveč približuje današnji komercialni zabavni glasbi. Mučna razglašenost in neenotnost vseh izvajalcev ob izvedbi Petruške dokazuje, da sodelujoči niso ali pa niso zmogli smiselno pristopiti k študiju tega znanega dela nedavno umrlega klasika sodobne glasbe. (MS)

Koncert orkestra Zagrebske filharmonije – dirigent Lovro Matačić. Spored: Mozart, Simfonija št. 25 v g-molu, K. 183; Bruckner – 5. simfonija. Koncert je nosil predvsem obeležje velike dirigentske osebnosti Lovra Matačića, ki je izrazno in občuteno interpretiral Mozartovo simfonijo ter dal tudi Brucknerju izredno energične in mogočne razsežnosti. Ob sugestivni moči dirigenta Matačića so stopile v ozadje nekatere čisto tehnične šibkosti zagrebskega orkestra, ki pa je kljub vsemu zapustil precej boljši vtis kot lansko sezono. (KP)

Koncert zbora in orkestra Slovenske filharmonije – dirigent Oskar Danon, solisti pevci Zlata Ognjanović, Eva Novšak-Houška, Anton Dermota, Franjo Petrušanec. Spored: Mozart, simfonija št. 35 v D-duru (Haffner) K. 385; Mozart – Requiem. Uvodna simfonija je sicer lepo uvedla večer, še lepše pa bi bilo ko bi bila izvedena intonacijsko in ritmično bolj precizno, predvsem pa ne s tako težkimi podarki, močnim in enostranskim fortepiano senčenjem. Requiem pa je, žal, pokazal pomanjkanje dirigentovega odnosa do te muzike in njegovo nerazumevanje stila. Bilo je polno nerazumljivih tempov, grobo izdelanih

koncertni telegrami

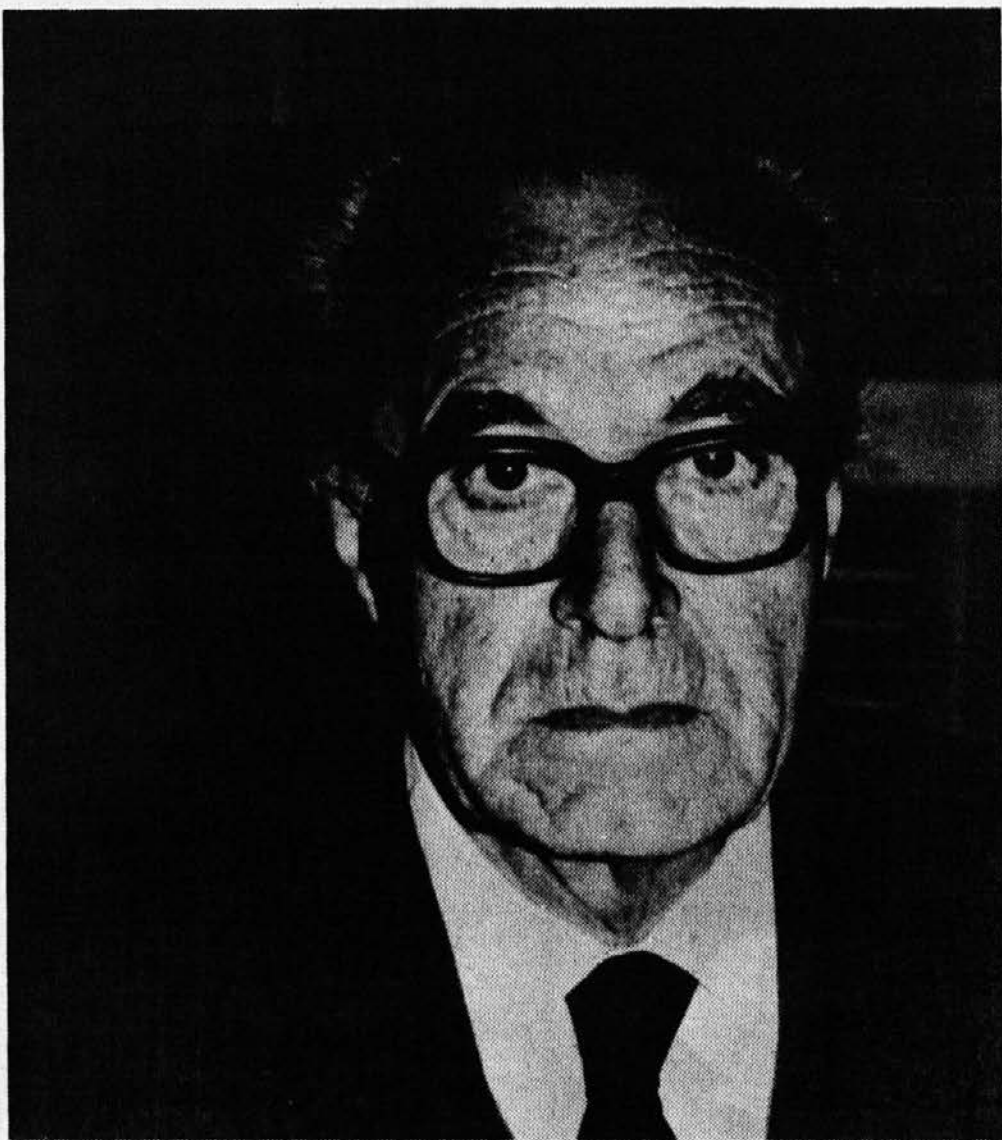
nuh detajlov, cezur na mestih, kamor ne sodijo (niti jih v partituri ni) in seveda številnih intonacijskih in ritmičnih nesoglasij. Med solisti sta izstopala Dermota in Houškova s svojim stilnim in kultiviranim načinom petja. (KP)

Program četrtega abonmajskega radijskega koncerta je bil to pot v prvem delu nekoliko monotono uglasen (Ravel: Alborada del grazioso, Krek: Concertino za rog in godala, Prokofjev: Drugi violinski koncert), pri čemer je bila k lahkotnemu žanru nagibajoča se Krekova skladba postavljena med dvoje del, s katerima ima očitno stilne sorodnosti. Solista sta bila Jože Falout (rog) in Pina Carmirelli (violina), katerih prvi je primerno izvedel svoj delež, medtem ko je gostja v Prokofjevu odigrala svoj part preveč rutinirano in mestoma pregrobo. Drugi del je izpolnila Šeherezada Rimskega-Korsakova. Dirigiral je Samo Hubad dovolj pripravljen in zbran. (JH)

Peti radijski abonmajski koncert je potekel brez slovenskega dela. Namesto jeseni napovedane Lebičeve Nicine je dirigent Gyoergy Lehel (Budimpešta) izvajal Gluckovo uverturo Alceste. Na programu sta bila še Brahmsov violinski koncert z Igorjem Ozimom in Bartokova Glasba za godala, klavir, čelesto in tolkala. Gostujoči dirigent se je izkazal predvsem v Bartokovi glasbi, v pomembnem in vseskozi muzikalno intenzivnim delom novejših evropske glasbe, ki zaradi svoje zahtevnosti le redko zaide na slovenski koncertni podij, čeravno ni bila izvedena tehnično povsem neoporečno. Ozim je solistični delež v Brahmsu pripravil tehnično dovršeno in muzikalno polno. (JH)

Združenje Consortium musicum je 4. aprila v veliki dvorani SF pripravilo Bachov Pasijon po Mateju. Ob sodelovanju zbora Consortium musicum, mladinskega zbora osnovne šole Valentina Vodnika (pripravila ga je Bronka Sax) in priložnostnega orkestra so peli Anton Dermota, Takao Nakazawa, Marija Gorenc, Milka Evtimova in Jože Stabej. Dirigent je stilno za nas izjemno uglaseno interpretacijo oprl predvsem na zvočne in ritmične kvalitete zbora ter na znane poustvarjalske sposobnosti Antona Dermota v vodilni vlogi Evangelista. Med solisti se je odlikovala tudi Milka Evtimova pa Takao Nakazawa kot Jezus. V splošnem prijetna, izenačena, mestoma celo globoko muzikalna predstavitev velike glasbene umetnine, ki bi ob večji pripravljenosti orkestra bila celo več kot dobra. Pohvaliti je potrebno tudi zvočnost in zanesljivost nastopajočega mladinskega zbora. (JH)

Baritonist Samo Vrešak je eden naših maloštevilnih koncertnih pevcev in zares je škoda, da je enoličen in dolgočasen program (samospeli Eislerja, Ukmarja, Ježa,

pri slovenskih skladateljih matija bravničar

Se nam zvane akordi Treh simfoničnih plesov, katerih prvo izvedbo nam je oktobra lani pripravil radijski simfonični orkester. Njihov avtor, skladatelj Matija Bravničar, je danes že nestor slovenskih skladateljev, vendar še vedno neumoren ustvarjalec in prav tako predan glasbeni umetnosti kot na začetku svoje skladateljske poti.

Matija Bravničar je po svojem rodu Tolminec. V Ljubljano je prišel po koncu prve svetovne vojne, ko je naša Primorska nesrečno pripadla Italiji in ko so tam začeli preganjati zavedne in napredne slovenske ljudi. Ves čas med obema vojnoma je deloval kot violinist – koncertni mojster v ljubljanski operi, obenem pa sodeloval v krogu ljubljanskih likovnih umetnikov in književnikov, se ukvarjal z vprašanji umetnosti ter komponiral. Sprva je študiral pri svojem primorskem rojaku Mariju Kogoju, pozneje pa se je vpisal na ljubljanski glasbeni konservatorij ter redno študiral kompozicijo pri Slavku Ostercu.

Že kmalu po svojih kompozicijskih prvencih se je Bravničar postavil med vodilne slovenske skladatelje. Svoje mesto v slovenski glasbeni umetnosti si je ustvaril s tem, da je v glasbo vključil prvine slovenskega muzikalnega občutja: Hymnus slavicus, v katerem je skladatelj uporabil stari veličastni ljudski velikonočni napev, Slovenska plesna

burleska, uvertura Kralj Matjaž, Belokranjska rapsodija, vse skladbe za simfonični orkester. Tudi starejši slovenski skladatelji so pisali glasbo v slovenskem občutju, toda Bravničar ni tega pojmoval na stari romantičen način, temveč je v slovenskem muzikalnem čutu znal poiskati njegovo prvotno, neromantično, ali rapsodično ali tragično bistvo.

Nič čudnega ni, da se je Bravničar pri komponiranju za operni oder zopet slovensko usmeril. Napisal je dve operi, obe po Cankarjevih gledaliških delih: „Pohujšanje v dolini Šentflorjanski“ ter „Hlapca Jerneja in njegovo pravico“. Redki so slovenski skladatelji, ki so se doslej spustili na operno področje. Bravničar je to storil še posebej uspešno in ustvaril operni deli, ki še danes sodita v vrh slovenskega tovrstnega ustvarjanja.

Matija Bravničar se je po drugi svetovni vojni usmeril predvsem na takomenovano „absolutno“ glasbo, na simfonijo in koncert za solistični instrument in orkester, ne da bi se pri tem v celoti odrekel svojim umetniškim izhodiščem. Tako tudi v njegovih treh simfoničnih plesih prvi hip ni mogoče zaznati slovenske ljudske glasbene govorice. Vendar ima tudi ta glasba v sebi še marsikaj takega, kar smo v Bravničarjevih skladbah zaznavali nekdanj.

festival na dunaju

Letošnji dunajski slavnostni tedni bodo – kot običajno – od srede maja do srede junija. Zvrstilo se bo nad tisoč različnih prireditev, med katerimi pa izstopajo trije ciklusi z naslednjimi temami: Glasba – Schubert, Brahms, skladatelji 20. stoletja; gledališče odprtih form (igra, balet, pantomima); svetovni festival lutkovnih gledališč.

Gostovali bodo številni znani in pomembni ansambli s treh kontinentov. Tako bodo nastopili Balet XX. stoletja Maurica Bejarta, indijski balet, Prospect Theatre Company iz Londona, beograjski Atelje 212, pantomimska skupina Ladislav Fialka iz Prage in Wrocławski Teatr Pantomimy. Še posebej je zanimiv nastop lutkovnih gledališč, kjer bodo nastopila gledališča iz Japonske, Malezije, Moskve, Stockholma, Pariza, Los Angelesa, Bukarešte, Prage, Sofije, Budimpešte, Zahodne Nemčije in Sicilije.

Zanimiv in kvaliteten je tudi glasbeni del, ki ga bodo pripravili letos v Konzerthausu, glavno težo sporeda pa bodo nosili dunajski simfoniki. Poleg njih pa bodo nastopali še znameniti dunajski filharmoniki, radijski simfonični orkester iz Berlina,

orkester bavarskega radia, dunajskega radia, Londonski simfonični orkester in številni manjši komorni ansambli. Med nastopajočimi dirigenti najdemo imena kot so dr. Karl Boehm, Claudio Abbado, Lorin Maazel, Rafael Kubelik, Horst Stein, Jan Krenz, Milan Horvat, Jerzy Markowski, Pierre Boulez, Luciano Berio in Charles Dutoit. Tudi med solisti je vrsta najvidnejših imen kot so Gulda, Marta Argerich, Nikita Magaloff, Philippe Entremont, Nathan Milstein, Richardo Odono-
posoff, Christa Ludwig, Maurizio Pollini in mnogi drugi.

Ob teh, glavnih prireditvah, je seveda še vrsta drugih, manjših, ki se sicer ne ponašajo s tako slavnimi imeni, so pa zanimiva in privlačna. Odprte bodo tudi številne zanimive razstave, kot npr. grafika Albrehta Duerera, dela Oskarja Koschke, 75 let secesije in mednarodna razstava lutkovnih gledališč.

V državni operi pa bo prva izvedba nove Einemove opere „Obisk stare gospe“.

kp

pogovor z našimi animatorji

prof. ivan marin

Animator glasbene mladine je po eni strani hvaljena naloga, po drugi strani pa izredno nehalna. Animator mora imeti v sebi vse tiste sposobnosti, ki jih ima dober glasbeni organizator, to se pravi, mora biti dober glasbeni strokovnjak, mora biti navdušen za tiste strani tega organizatorstva, ki zahteva precej entuziazma. Profesor Ivan Marin iz Velenja je eden izmed takšnih animatorjev glasbene mladine, ki nekaj po poklicni dolžnosti kot ravnatelj glasbene šole v Velenju že vrsto let skrbi za glasbeni naraščaj v Velenju, od ustanovitve osnovne skupnosti Glasbene mladine v Velenju pa je tudi njen predsednik. S prof. Marinom smo se pogovorili o poglobitvi problematiki glasbene mladine in glasbenega izobraževanja.

– Glasbena šola ima v našem kraju velik pomen. Pokazalo se je, da je nujno dopolnilo glasbeni vzgoji v splošno izobraževalnih šolah. Da bi tak pomen res imela, vzgaja prek 360 učencev (ne samo v Velenju, ampak tudi v Šoštanju in v Šmart-

nem ob Paki). Razen tega skrbi za kadre, ki se odločajo za nadaljnji študij na srednjih in višjih glasbenih šolah. Na ta način poskrbi tudi zase, saj so se štipendisti vrnili poučevat, trije pa se zdaj pripravljajo na svoje kasnejše pedagoško delo. Po drugi strani je glasbena šola pomemben dejavnik pri izpopolnjevanju amaterskih glasbenih ansamblov v Velenju in v okolici. Ne bi si mogli zamisliti pihalne godbe v Velenju, če ne bi bilo glasbene šole in tudi ne njene kvalitete. Navsezadnje se ob otrocih, ki hodijo v glasbeno šolo, izobražujejo tudi njihovi starši. Tukaj pa opravi glavno delo osnovna skupnost glasbene mladine, ki smo jo lani ješeni ustanovili v Velenju.

In kako velika je glasbena šola?

– Kakor sem že povedal, zahaja vanjo prek 360 učencev. Najmočnejši je oddelek za harmoniko, potem za klavir, sledijo pihala, kitara, močan je pa tudi oddelek za izrazni ples, ki vključuje prek 90 otrok od predšolskih naprej.

Kaj je po vašem mnenju glasbena mladina prinesla Velenju?

– Predvsem moram omeniti direktna srečanja z glasbeniki, nekaj novega v velenjskem glasbenem življenju. Pomembni so razgovori glasbenih umetnikov z mladimi pred, med in po koncertih. Ko je bil v Velenju Ladko Korošec, so ga intervjuvali tudi časnikarji raznih dijaških in pionirskih glasil. Koncerti v Velenju pa so sicer dopolnilo učnega programa.

Kakšne pomanjkljivosti in tudi dobre strani so se pokazale pri organizaciji takšnih koncertov?

– Letos se je pokazalo, da prihodnje leto ne bomo mogli več delati tako kot letos. Ob ustanovitvi osnovne skupnosti smo se domenili, da bo vsak otrok v naših krajih slišal simfonični koncert in videl operno predstavo. Otroci pa je 5000. Zato je to tehnično in finančno neizvedljivo. Bomo pa organizirali drugo leto tako, da bodo lahko koncerte v abonmajih poslušali najvnetejši, ostali pa bodo prihajali na posamezne koncerte. Če nam bo v Velenju uspelo ustanoviti pri glasbeni šoli še koncertno poslovalnico, zanjo smo že prosili pri republiškem skladu za pospeševanje kulturnih dejavnosti za denar, potem bomo z bolj organizirano koncertno sezono uspeli napraviti še več.

(aj)

koncertni telegrami

Kogoj in Šoštakoviča) onemogočil uspeh njegovega nastopa v okviru VIII. koncerta DSS. Koncertanta – Vremška je spremljal pianist Leon Engelman – enostavno nista imela možnosti razviti svoje očitne posustvarjalne sposobnosti. V programu je s svojo vitalnostjo presenetila le Arničeva Jesenska balada. (MS)

Na IX. prireditvi Koncertnega ateljeja DSS so nam Božo Rogelja (oboa), Alojz Mordej (čelo) in Primož Lorenz (klavir) predstavili zanimiv in zelo dobro, mestoma celo odlično izvajani program komornih in solističnih del avtorjev Aleksandra Lajovica, Ježa, Hindemitha, Šivica, Brittna in Šoštakoviča; Motili so le Stih Jakoba Ježa, za zasedbo tega večera prirejeno šest let staro delo, ki s krčevitim sekanjem glasbene linije poskuša prodreti na področje moderne glasbene miselnosti. (MS)

Koncert /pianista Sergia Marengonija. Spored: pet sonat D. Scarlattija, Beethoven – sonata op. 31 št. 2; Schumann – sonata op. 22; Bartok – suita op. 14. Pianista odlikujeta izredno dobra tehnika in izrazit ritmični čut. Spored je oblikoval tudi izrazno zrelo in romansko temperamentno. (KP)

Koncert čelistke Karin Georgian in pianista Vladimirja Krajnjega. Spored: Bach – sonata v g-molu št. 3; Prokofjev – sonata op. 119; Debussy – sonata v d-molu; Brahms – sonata št. 1 op. 38. Večer sonat in dveh mladih uspešnih sovjetskih umetnikov. Solistka polna znanja, tehničnega bria in razkošne muzikalnosti, pianist solistki v tehno oporo in enakovredno soustvarjal. (KP)

CELJE:

Po kvaliteti koncertnih gostovanj smo dosegli v letošnji sezoni vrh. Značilno je, da so bili kar trije simfonični koncerti: v jesni za začetek sezone Slovenska filharmonija, v decembru orkester palače Pitti iz Firenc, v februarju Zagrebška filharmonija z dirigentom Igorjem Gjadrovom in solistom Darkom Lukičem. Izvrstni hrvaški pianist je interpretiral Griegov klavirski koncert z odlično tehniko in muzikalno občuteno. Trije simfonični koncerti so v Celju izredni dogodek, ki zahteva tudi razmeroma velika finančna sredstva.

Sezone pa še ni konec: v marcu sta nas obiskala dva odlična umetnika, violinist Vladimir Škerlak in pianist Marijan Lipovšek. Dobra znanca Celjanov sta izvajala Tartinijevo in C. Francka Sonato ter skladbe Srebotnjaka, Debussyja in Szymanovskega. Izvrstnemu mojstru violine, ki je obvladal tehnično, kot tudi interpretacijsko zahtevne skladbe popolnoma suvereno, je bil enakovreden partner Lipovšek. To ni bila spremljava na klavirju, ampak mojstrsko so-

koncertni telegrami

delovanje in dopolnjevanje, kajti Franckova Sonata, prav tako kot Srebotnjak ali Szymanowski, zahtevajo popolnega pianista.

Ob zaključku sezone nas je obiskala ruska pianistka Oksana Jablonskaja. Po napovedih smo mnogo pričakovali; toda naša pričakovanja je še presenetil temperament umetnice, dovršena tehnika, ki je bila zgolj sredstvo čistemu muziciranju. Dve Beethovnovi sonati je podala tako dovršeno v vseh dinamičnih niansah, da je Beethovnov lik zaživel v vsej veličini. Morda v Narodnem domu še nismo slišali tako lepe klavirske muzike. Dva sovjetska komponista, Gabičvadezeja in Hačaturjana, smo spoznali kot predstavnika sodobne smeri, z Brahmsom in zaključnim Chopinovim Scherzom je gostja zaključila svoje večer, ki je bil krona in zares imeniten zaključek sezone. Navdušeni poslušalci so priklicali pianistko desetkrat na oder, Oksana pa ni štedila svojih moči, dodala je še 3 skladbe v veliko zadovoljstvo občinstva.

Omeniti je še treba, da je Svet za kulturo in znanost občine Celje v povezavi s Koncertno poslovalnico poskrbel za dostojno proslavo kulturnega praznika slovenskega naroda: 8. februarja je povabil komorni zbor Radiotelevizije Ljubljana. Pod vodstvom dirigenta Lojzeta Lebiča je odlični zbor izvajal v prvem delu skladbe romantikov in 5 pesmi slovenskih skladateljev, v drugem delu je predstavil 3 sodobne skladatelje: Johannsona, Pendereckega in Fišerja. Za izredno dobro zapet program sta žela dirigent in zbor polno priznanje občinstva. Koncert je bil dostojen proslave slovenskega kulturnega praznika.

Število koncertnih obiskovalcev polagoma raste, z obiskom se ne moremo biti povsem zadovoljni; z zadoščenjem pa beležimo, da je dotok mladine čedalje večji, kar kaže na prve plodove sistematične glasbene vzgoje.

Kakor lanska, je tudi letošnja sezona koncertov za mladino obsegala 12 koncertov (2 krat 6), ki jim je mladina sledila s precejšnjo zavzetostjo. V Narodnem domu smo imeli v gosteh pihalni orkester Milice Ljubljana z dirigentom Jožetom Hriberškom, Vero Lacič, Arduina Zamara, Ladka-Korošca in Zdenko Lukeč z opernimi arijami, oboista Draga Goloba in hornista Karla Bradača ob klavirski asistenci Andreja Jarca, Tržačane – duet blokflavt Slama-Pahor in pianistko Nevo Merlak, trio Lorenz in pevko Evo Novšak ter za zaključek Komorni moški zbor iz Celja. Posebno ugoden odmev med mladino so povzročili: koncert opernih arij, Trio Lorenz z Evo Novšak in Komorni moški zbor.

EGON KUNEJ

pop in progresivna glasba

nekaj novega iz pop sveta

KDOR posluša tuje radijske postaje ali pa ljubljanski Radio Študent, je lahko že pred meseci slišal za Eltona Johna. To je mlad angleški pevec, malo podoben Donovanu, z glasom, ki včasih spominja na Jose Feliciano. Njegovo glasbilo je klavir in ne kitara, kot je pri „individualistih“ v navadi. Vendar je Elton šele polovica najboljšega skladateljskega dua, ki se je pojavil v zadnjem času. Besedila pesmi piše namreč simpatični Bernie Taupin, Elton pa jih uglaši. Drugače Bernie ne sodeluje pri izvajanju.

Spoznala sta se po naključju, preko nekega oglasa. Kako se ujemata, lahko potrdi vsak, vendar sta dolgo pisala neuspešne komercialne skladbe „po naročilu“.

Po vzpodbudi, naj pišeta tisto, kar čutita, da je res nujno, se jima je odprlo. Prvi album „Empty Sky“ sicer še ni uspel, zato pa je naslednji „Elton John“ v ZDA zelo hitro in nepričakovano prispel med prvih deset v lestvici LPS. Enako, samo še hitreje, se je zgodilo z naslednjim, „Tumbleweed Connection“.

Zanimivo, da je moral angleški pevec najprej uspeti v Ameriki, šele potem so ga začeli ceniti in kupovati njegove plošče tudi doma. Uspele koncertne turneje po ZDA in Angliji, zlati albumi v ZDA, uspeh z malo ploščo „Your Song“, ponudba in realizacija pisanja glasbe za film „Friends“ (album s to glasbo se pravkar vzpenja v ZDA, v Angliji še ni izšel), ilegalna plošča „Very Alive“ s posnetkom oddaje na neki ameriški radijski postaji, kjer je Elton zapel nekaj svojih najuspešnejših skladb in najnovejši angleški album „17-11-70“, ki vsebuje legalne posnetke iste oddaje; vse to so dejstva, ki so znana in razumljiva. Vprašanje je samo, ali si bo ta pevec, ki trdi, da je osnova njegove glasbe rock-and-roll, čeprav večina njegovih skladb ne izzveni tako, priboril mesto tudi med nami.

Bernie se je pred kratkim poročil, zato smemo (žal) pričakovati, da njegove pesmi ne bodo več tako lepo preproste, pa vseeno globoko segajoče. Upamo pa lahko, da bo Elton pri snemanju naslednjega albuma še vedno sodeloval z aranžerjem Paulom Buckmasterjem, kajti njegova zasluga je, da je LP „Tumbleweed Connection“ taka mojstrovina, kot je! Ne pozabite tega imena: ELTON JOHN ...

ROLLING STONES so pred kratkim povzročili, da se je o njih spet pisalo: zaradi davkov so se preselili v južno Francijo; pri dosedanjih gramofonski družbi Decca v Angliji je izšel album „Stone Age“ s starimi posnetki, ki pa so že vsi prej izšli na različnih ploščah, torej popolnoma zaslužkarsko delo Dece. Pri njihovi novi družbi pa je pravkar izšla nova mala plošča z več skladbami, med njimi prednjači „Brown Sugar“. Prav tako je izšel nov LP, katerega naslov v trenutku, ko to pišemo, še ni uradno znan, baje pa je „Sticky Fingers“. Videli bomo, če bo to novo obdobje v karieri te slavne skupine prineslo večji uspeh, kot so ga bili deležni zadnja leta ...

VERJETNO poznate ali ste vsaj slišali za ilegalne plošče, ki so „popularne“ predvsem v Ameriki in Angliji. Med zadnje dosežke ljudi, ki se ukvarjajo s tem poslom, sodijo albumi: „Up Against The Wall ...“, na katerem so posnetki nekega koncerta skupine Jefferson Airplane; LP „200 Motels“, kjer je posneta glasba iz tega filma, ki ga snema skupina Mothers of Invention pod vodstvom Franka Zappe. Lani je bil v Los Angelesu koncert, na katerem je s to skupino sodeloval tudi filharmonični orkester z dirigentom Zubinom Mehto. Tam so posneli tudi ta LP, ki vsebuje razen orkestra tudi nekaj tipične glasbe skupine M. of I. Tudi Bob Dylan ima zunaj spet dva ilegalca več: „Seems Like A Freeze Out“ in „Talkin' Bear Mountain Massacre Picnic Blues“. Zelo dobra albuma. Jimi Hendrix si gotovo ni mislil, da bo po njegovi smrti izšlo še toliko njegovih plošč, četudi ilegalnih. Angleška „Live Experience“ in „Wow“ sta najbolj znana. Celotako „malo“ popularna skupina, kot so Byrds, imajo v Bostonu zunaj ilegalni LP s posnetkom neke radijske oddaje, kjer so nastopali sami. V tolažbo za tiste, ki „so proti ilegalnim ploščam“, prav pred kratkim so v Angliji kaznovali neposredne proizvajalce LP „Live Experience“, v ZDA pa tudi postajajo ostrejši in je bilo že nekaj kazni ...

DA V AMERIKI izdajajo plošče, na katerih je posneto vse od otroških igrice, indijske glasbe, šumenja morja, govorov Martina Luthra Kinga in Kennedyja, religioznih pesmi, klasične in pop glasbe do jazza, vemo. Zanimivo pa je, da se LP „Songs Of Humpback Whale“ razmeroma dobro prodaja (okoli 180. mesta v Topu 200 LPs), čeprav na njem ni posneto nič drugega, kot glasovi, ki jih „pojejo“ kiti v morju ...

NISEM PRIČAKOVAL, da si bo ameriški trio Grand Funk Railroad našel svoje ljubitelje tudi pri nas. Pa je le res, saj je njihova mala plošča uspela v Angliji („Inside Looking Out“) in zato je danes pri nas manj ansamblov, ki je ne igrajo, kot pa tistih, ki jo ... No, fantje so si s svojo glasbo, ki je večinoma glasen, glasen rock, priborili mesto med najmlajšimi poslušalci v ZDA in tako številke več deset tisoč obiskovalcev na njihovih koncertih sploh ne čudijo več. Vsi albumi do zdaj so zlati, pravkar pa je izšel še peti „Survival“ in mislim, da smo lahko brez skrbi za njegovo prihodnost. Moč njihove glasbe je namreč prav v njeni enostavnosti in glasnosti. Torej, živeli GFR!

STANE SUŠNIK

slovenska publika in progresivna glasba

NADALJEVANJE IN KONEC

Kej pa se želimo prvenstveno ukvarjati z mlado slovensko publiko, moramo potegniti paralelo in povedati, kakšen je pri nas odnos med občinstvom in ansambli oz. glasbo. Dejstvo, ki ga je sedaj treba upoštevati, je, da se pri nas ta odnos dogaja na bistveno drugačnem nivoju, kot na zahodu. Tam skoraj ni več klasičnih plesov z dekleti „na prodaj“, ki pri nas žal še vedno absolutno prevladujejo, ampak večinoma razni koncerti, free-koncerti, samostojne prireditve, festivali, nastopi v klubih. Na takih prireditvah je glasba izključno primarnega pomena, sekundarni pomen imajo mamilca, medtem ko so nove obleke, toaleta, modni dodatki, frizure in dekleta brez pomena. Zaradi tega se pač ne smemo čuditi, zakaj je na takih prireditvah vse tako lepo, ljubko in z glasbene plati na višku.

Zal se pri nas s čim takim ne moremo pohvaliti.

Vsako soboto imamo ples, ki so dejansko veselice. Ljudje se pridejo zabavat (bodimo lepo strpni in razumimo naše srednješolce in študente, ki se po truda polnem umskem delu pridejo malo razvedrit in razgibat. Če že hočete: to se da storiti tudi na drugačen način), glasba jim je več ali manj deveta briga. Glavno je, da so dekleta in malo alkohola, ostalo se že uredi, če drugače ne pa s silo. Pokažimo, kako smo močni, kakšni pretepači, pijanci in osvajalci smo, Gor na odru pa ropotajo in si mislijo: če je njim vseeno, potem je nam tudi. Vse to se ponavlja že dolga mučna leta, ne da bi se kaj bistveno spremenilo. Prišleki se znorijo, glasbeniki in ansambli pa stagnirajo.

Da pa vse skupaj le ne bi bilo tako tragično in brezupno, imamo sem in tja v Hali Tivoli koncerte, raznovrstne showe in druge dobrodelne zadeve, ki se sprevržejo v mogočno manifestacijo snobizma, modne parade in tradicionalno preizkušeno destimulacijo ansamblov (spomnimo se samo koncertov Blood, Sweat in Tears in Kornu grupe).

Kako pristrčno bi bilo, če bi nekoč prišli v Študentsko naselje, Halo Tivoli ali disco klube mladeniči in mladenke v kavbojkah, puloverjih in jopičih, nekateri z dekleti, drugi brez njih, a brez poželjivih oči, se usedli na tla in poslušali ansambel, ki sedaj ne bi več igral štiri skladbe in potem odšel na „zaslužek“? „odmor, ampak bi igral uro ali dve in se zares posvetil igranju. In če bi hotel kdo zaplesati, bi vstal in zaplesal in če bi kdo ogoril prikupno dekle, se ga ona ne bi zakompleksano in sramežljivo znebila, ampak bi se z njim pristrčno pogovorila brez zlih misli. Marsikomu bi bilo tako bolj všeč; glasba bi bila res glasba in poslušalci res poslušalci.

JOŽE ROZMAN

*the price
you got
to pay
to be free*

*cannonball
adderley quintet*

(Capitol – SWBB 636)

Potrebno je povedati takoj na začetku, da je ocenjevanje plošče, kot je pričujoča – nevhvaležna zadeva.

Glasbena pot Juliana „Cannonballa“ Adderleya je dospela do tam, ko se logična, linearna smer konča. Konča se zato, da bi se razlezla v širino, v globino. Da bi našla vse možne (dosedanje) razsežnosti, da bi poiskala vse, kar je še možno najti v dosedanjih okvirih.

In ko se zave vseh svojih kvalit, pomanjkljivosti, razsežnosti, se sama v sebi podre. Na ruševinah, iz ruševin prične rasti novo.

Tako je glasba s pričujoče plošče vsota, skupek vseh glasbenih in osebnih izkušenj Cannonballa Adderleya – zmes, masa – določenega obdobja. Ponovno preverjanje samega sebe, obračun. Je zato izrazita „prehodna“ plošča. Plošča, po kateri še bolj nestrpnost čakamo novo.

Formalno vsebuje plošča album skladbe od pop-protestne petnajstletnega sina Nata Adderleya preko tipičnih „hot“ stvari do najbolj eksperimentalnih. Zanimiv je seveda eksperimentalni del. Če povem, da je pianist kvarteta sodeloval na Davisovi „Bitches Brew“, nam bo bolj jasno, kako je značilni novi zvok vplival na glasbenike tega tako značilnega hot-črnega ansambla. In nastala je izredno uspeša združitev: univerzalna glasba Milesa Davisa in „feeling“ glasba J. Cannonballa Adderleya. Najbrž glasba prihodnosti. Popolna osebna prizadelost in intelektualno iskanje človeka. To bo verjetno tudi prihodnja usmeritev Juliana Adderleya in njegovega kvarteta. Usmeritev, ki obeta in obljublja.

Po vsem tem rečemo, da je to plošča – glasbeni laboratorij – ki bo zanimala predvsem tiste, ki sledijo jazzu pozorno in analitično. Je namreč pomemben mejnik pomembnega ustvarjalca.

B. CICEJ

disco-klub

kaj je to?

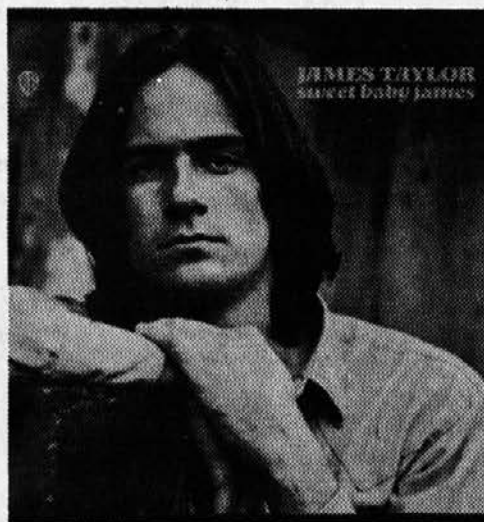
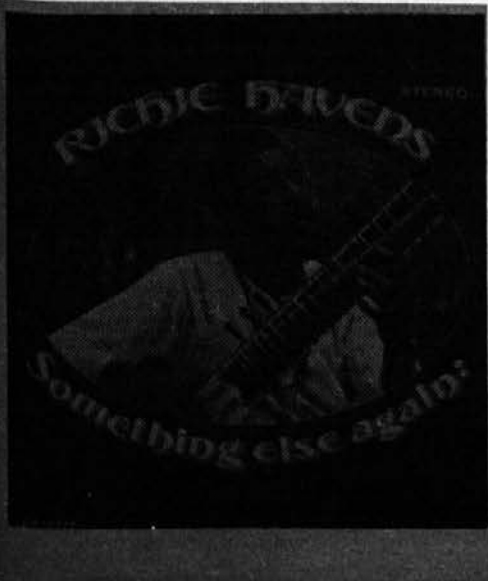
V Ljubljani so v Študentskem naselju odprli nov disco-klub (gre za disco klub, ki sta ga ustanovila Forum in Radio Student (188 m) v kletnih prostorih bloka IV.). Samo po sebi nič novega. Disco-klubi prihajajo v modo.

Ampak ne takšni, kot je tale. Ni namreč namenjen poceni zabavi občinstva – namenjen je vsem tistim, ki uživajo predvsem v glasbi. Je torej pravi disco-klub. Za sedaj je odprt dvakrat v tednu: v sredo za poslušanje jazza in v nedeljo za progresivno pop glasbo. Jazz večeri so programirani – kaj pomeni to? Vsak večer je vnaprej pripravljen: jazz

portret, predstavitev nove plošče, jazz zgodovina. Recimo – portret Milesa Davisa, novi album Cannonballa Adderleya, Counta Basieja.

Se besedo o „disco-jockeyih“. Njihova funkcija ni v tem, da bi samo dajali plošče na gramofon – so vez med ustvarjalci-glasbeniki in poslušalci. Zato se trudijo, da so komentariji h glasbi avtorski, tudi daljši teksti. In še ena novost – program lahko pripravi vsak, ki ima zadosti zanimivih plošč in zanimiv program.

Vstopnina je nizka, klub ni dobičarski! Kot rečeno: klub je za uživanje glasbe!

nagradna križanka

CLUES:

Across:

1. MALA SONATA
2. POSNE-MANJE
3. LAT. OKR. ZA 6 SKLOH
4. SKL. ZA GLAS IN OKR. (OPERA)
5. MAKED. PROSVET. (OHRID)
6. DELON
7. PREDLOG (INDIRA)
8. STARO-SLOVAN-SKA PLJACA
9. SMETA-NOVA OPERA
10. LICE
11. SV. VE-LIKI AMER. ATLET (ROD. Z. 1868-1936)
12. OZNAKA ZATEMPO. HITREJSI OD LARGA
13. PREB. IRANA
14. VEL. FR. KOMP. GE-ORGE (1838-1878)
15. GR. BOG ZMAJE
16. OSV. PLJACA
17. RDEČI KRIZ
18. PO MOHA-MEDU EDNI BOG OZ ZAMER
19. PAMET
20. JELENI KLIC
21. VRSTA TONOSOV AVTA
22. 4. SOLMI-ZAC. ZLOG
23. ZENSKO IME
24. MESTO V JUZOZAH. MAREZ
25. UČTELJ. NAUKA O INFLUENC
26. MAMLO
27. RIJSKA MREZA
28. KRAJ NA GORENJS.-SLOV. TERMOPI-LE
29. MESTO IN PRIST. NA DONAVI
30. KRAJ PRI LJUBLJANI
31. ORSKA CRKA
32. IT. SPOLN. ZA BRSPOL
33. PRIREDNI VEZNIK PRINCESA V DOL. CARLOSH
34. RIJEK ZA ČLOV. DVO-P. NIKA PREG. ZVIZA TA-BORNIŠOV
35. VYSTILNI STEV. ODRSELUVA DOMOV.
36. ZGODN. ROMANOV. KOMP. SLEOPOLD 1828-1890
37. REKA
38. EISON-HOWER
39. KOMP. 2000. 1791. (KIZAE)
40. EISON-HOWER

Down:

1. NEM. KOMP. 19. st. (LUDWIG)
2. OBALA (DALMAT.)
3. RIMSKI POZORNA
4. NOMAD. LAJST. AZIJE
5. SRAMEZ-LIVOST
6. SKLADBA RAP. SOD. ZNAČAJA
7. ZAKLJUČ. NI DEL
8. ENICA
9. TOVARNA V ZG. HRUŠICI
10. PUČA
11. VEL. NEM. KOMP. NIST (1870-1927)
12. GRAD. MATERIAL
13. TELESNI STRAŽNIK RIM. OBLAST-NICOV
14. PREPLAH
15. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
16. GOSPOD (TUR.)
17. SVOJILNI ZAMEK
18. 4. SOLMI-ZLOG
19. PRIREDNI VEZNIK
20. RADIJ
21. BODI! (LAT.)
22. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
23. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
24. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
25. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
26. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
27. GOSPOD (TUR.)
28. SVOJILNI ZAMEK
29. 4. SOLMI-ZLOG
30. PRIREDNI VEZNIK
31. RADIJ
32. BODI! (LAT.)
33. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
34. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
35. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
36. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
37. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
38. GOSPOD (TUR.)
39. SVOJILNI ZAMEK
40. 4. SOLMI-ZLOG
41. PRIREDNI VEZNIK
42. RADIJ
43. BODI! (LAT.)
44. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
45. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
46. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
47. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
48. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
49. GOSPOD (TUR.)
50. SVOJILNI ZAMEK
51. 4. SOLMI-ZLOG
52. PRIREDNI VEZNIK
53. RADIJ
54. BODI! (LAT.)
55. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
56. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
57. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
58. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
59. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
60. GOSPOD (TUR.)
61. SVOJILNI ZAMEK
62. 4. SOLMI-ZLOG
63. PRIREDNI VEZNIK
64. RADIJ
65. BODI! (LAT.)
66. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
67. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
68. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
69. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
70. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
71. GOSPOD (TUR.)
72. SVOJILNI ZAMEK
73. 4. SOLMI-ZLOG
74. PRIREDNI VEZNIK
75. RADIJ
76. BODI! (LAT.)
77. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
78. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
79. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
80. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
81. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
82. GOSPOD (TUR.)
83. SVOJILNI ZAMEK
84. 4. SOLMI-ZLOG
85. PRIREDNI VEZNIK
86. RADIJ
87. BODI! (LAT.)
88. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
89. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
90. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
91. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
92. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
93. GOSPOD (TUR.)
94. SVOJILNI ZAMEK
95. 4. SOLMI-ZLOG
96. PRIREDNI VEZNIK
97. RADIJ
98. BODI! (LAT.)
99. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
100. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
101. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
102. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
103. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
104. GOSPOD (TUR.)
105. SVOJILNI ZAMEK
106. 4. SOLMI-ZLOG
107. PRIREDNI VEZNIK
108. RADIJ
109. BODI! (LAT.)
110. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
111. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
112. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
113. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
114. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
115. GOSPOD (TUR.)
116. SVOJILNI ZAMEK
117. 4. SOLMI-ZLOG
118. PRIREDNI VEZNIK
119. RADIJ
120. BODI! (LAT.)
121. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
122. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
123. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
124. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
125. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
126. GOSPOD (TUR.)
127. SVOJILNI ZAMEK
128. 4. SOLMI-ZLOG
129. PRIREDNI VEZNIK
130. RADIJ
131. BODI! (LAT.)
132. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
133. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
134. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
135. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
136. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
137. GOSPOD (TUR.)
138. SVOJILNI ZAMEK
139. 4. SOLMI-ZLOG
140. PRIREDNI VEZNIK
141. RADIJ
142. BODI! (LAT.)
143. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
144. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
145. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
146. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
147. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
148. GOSPOD (TUR.)
149. SVOJILNI ZAMEK
150. 4. SOLMI-ZLOG
151. PRIREDNI VEZNIK
152. RADIJ
153. BODI! (LAT.)
154. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
155. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
156. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
157. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
158. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
159. GOSPOD (TUR.)
160. SVOJILNI ZAMEK
161. 4. SOLMI-ZLOG
162. PRIREDNI VEZNIK
163. RADIJ
164. BODI! (LAT.)
165. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
166. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
167. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
168. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
169. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
170. GOSPOD (TUR.)
171. SVOJILNI ZAMEK
172. 4. SOLMI-ZLOG
173. PRIREDNI VEZNIK
174. RADIJ
175. BODI! (LAT.)
176. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
177. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
178. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
179. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
180. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
181. GOSPOD (TUR.)
182. SVOJILNI ZAMEK
183. 4. SOLMI-ZLOG
184. PRIREDNI VEZNIK
185. RADIJ
186. BODI! (LAT.)
187. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
188. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
189. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
190. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
191. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
192. GOSPOD (TUR.)
193. SVOJILNI ZAMEK
194. 4. SOLMI-ZLOG
195. PRIREDNI VEZNIK
196. RADIJ
197. BODI! (LAT.)
198. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
199. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
200. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
201. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
202. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
203. GOSPOD (TUR.)
204. SVOJILNI ZAMEK
205. 4. SOLMI-ZLOG
206. PRIREDNI VEZNIK
207. RADIJ
208. BODI! (LAT.)
209. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
210. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
211. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
212. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
213. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
214. GOSPOD (TUR.)
215. SVOJILNI ZAMEK
216. 4. SOLMI-ZLOG
217. PRIREDNI VEZNIK
218. RADIJ
219. BODI! (LAT.)
220. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
221. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
222. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
223. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
224. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
225. GOSPOD (TUR.)
226. SVOJILNI ZAMEK
227. 4. SOLMI-ZLOG
228. PRIREDNI VEZNIK
229. RADIJ
230. BODI! (LAT.)
231. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
232. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
233. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
234. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
235. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
236. GOSPOD (TUR.)
237. SVOJILNI ZAMEK
238. 4. SOLMI-ZLOG
239. PRIREDNI VEZNIK
240. RADIJ
241. BODI! (LAT.)
242. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
243. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
244. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
245. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
246. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
247. GOSPOD (TUR.)
248. SVOJILNI ZAMEK
249. 4. SOLMI-ZLOG
250. PRIREDNI VEZNIK
251. RADIJ
252. BODI! (LAT.)
253. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
254. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
255. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
256. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
257. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
258. GOSPOD (TUR.)
259. SVOJILNI ZAMEK
260. 4. SOLMI-ZLOG
261. PRIREDNI VEZNIK
262. RADIJ
263. BODI! (LAT.)
264. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
265. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
266. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
267. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
268. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
269. GOSPOD (TUR.)
270. SVOJILNI ZAMEK
271. 4. SOLMI-ZLOG
272. PRIREDNI VEZNIK
273. RADIJ
274. BODI! (LAT.)
275. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
276. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
277. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
278. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
279. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
280. GOSPOD (TUR.)
281. SVOJILNI ZAMEK
282. 4. SOLMI-ZLOG
283. PRIREDNI VEZNIK
284. RADIJ
285. BODI! (LAT.)
286. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
287. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
288. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
289. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
290. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
291. GOSPOD (TUR.)
292. SVOJILNI ZAMEK
293. 4. SOLMI-ZLOG
294. PRIREDNI VEZNIK
295. RADIJ
296. BODI! (LAT.)
297. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
298. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
299. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
300. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
301. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
302. GOSPOD (TUR.)
303. SVOJILNI ZAMEK
304. 4. SOLMI-ZLOG
305. PRIREDNI VEZNIK
306. RADIJ
307. BODI! (LAT.)
308. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
309. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
310. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
311. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
312. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
313. GOSPOD (TUR.)
314. SVOJILNI ZAMEK
315. 4. SOLMI-ZLOG
316. PRIREDNI VEZNIK
317. RADIJ
318. BODI! (LAT.)
319. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
320. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
321. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
322. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
323. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
324. GOSPOD (TUR.)
325. SVOJILNI ZAMEK
326. 4. SOLMI-ZLOG
327. PRIREDNI VEZNIK
328. RADIJ
329. BODI! (LAT.)
330. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
331. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
332. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
333. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
334. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
335. GOSPOD (TUR.)
336. SVOJILNI ZAMEK
337. 4. SOLMI-ZLOG
338. PRIREDNI VEZNIK
339. RADIJ
340. BODI! (LAT.)
341. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
342. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
343. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
344. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
345. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
346. GOSPOD (TUR.)
347. SVOJILNI ZAMEK
348. 4. SOLMI-ZLOG
349. PRIREDNI VEZNIK
350. RADIJ
351. BODI! (LAT.)
352. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
353. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
354. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
355. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
356. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
357. GOSPOD (TUR.)
358. SVOJILNI ZAMEK
359. 4. SOLMI-ZLOG
360. PRIREDNI VEZNIK
361. RADIJ
362. BODI! (LAT.)
363. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
364. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
365. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
366. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
367. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
368. GOSPOD (TUR.)
369. SVOJILNI ZAMEK
370. 4. SOLMI-ZLOG
371. PRIREDNI VEZNIK
372. RADIJ
373. BODI! (LAT.)
374. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
375. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
376. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
377. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
378. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
379. GOSPOD (TUR.)
380. SVOJILNI ZAMEK
381. 4. SOLMI-ZLOG
382. PRIREDNI VEZNIK
383. RADIJ
384. BODI! (LAT.)
385. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
386. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
387. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
388. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
389. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
390. GOSPOD (TUR.)
391. SVOJILNI ZAMEK
392. 4. SOLMI-ZLOG
393. PRIREDNI VEZNIK
394. RADIJ
395. BODI! (LAT.)
396. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
397. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
398. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
399. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
400. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
401. GOSPOD (TUR.)
402. SVOJILNI ZAMEK
403. 4. SOLMI-ZLOG
404. PRIREDNI VEZNIK
405. RADIJ
406. BODI! (LAT.)
407. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
408. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
409. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
410. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
411. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
412. GOSPOD (TUR.)
413. SVOJILNI ZAMEK
414. 4. SOLMI-ZLOG
415. PRIREDNI VEZNIK
416. RADIJ
417. BODI! (LAT.)
418. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
419. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
420. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
421. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
422. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
423. GOSPOD (TUR.)
424. SVOJILNI ZAMEK
425. 4. SOLMI-ZLOG
426. PRIREDNI VEZNIK
427. RADIJ
428. BODI! (LAT.)
429. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
430. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
431. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
432. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
433. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
434. GOSPOD (TUR.)
435. SVOJILNI ZAMEK
436. 4. SOLMI-ZLOG
437. PRIREDNI VEZNIK
438. RADIJ
439. BODI! (LAT.)
440. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
441. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
442. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
443. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
444. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
445. GOSPOD (TUR.)
446. SVOJILNI ZAMEK
447. 4. SOLMI-ZLOG
448. PRIREDNI VEZNIK
449. RADIJ
450. BODI! (LAT.)
451. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
452. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
453. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
454. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
455. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
456. GOSPOD (TUR.)
457. SVOJILNI ZAMEK
458. 4. SOLMI-ZLOG
459. PRIREDNI VEZNIK
460. RADIJ
461. BODI! (LAT.)
462. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
463. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
464. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
465. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
466. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
467. GOSPOD (TUR.)
468. SVOJILNI ZAMEK
469. 4. SOLMI-ZLOG
470. PRIREDNI VEZNIK
471. RADIJ
472. BODI! (LAT.)
473. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
474. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
475. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
476. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
477. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
478. GOSPOD (TUR.)
479. SVOJILNI ZAMEK
480. 4. SOLMI-ZLOG
481. PRIREDNI VEZNIK
482. RADIJ
483. BODI! (LAT.)
484. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
485. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
486. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
487. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
488. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
489. GOSPOD (TUR.)
490. SVOJILNI ZAMEK
491. 4. SOLMI-ZLOG
492. PRIREDNI VEZNIK
493. RADIJ
494. BODI! (LAT.)
495. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
496. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
497. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
498. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
499. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
500. GOSPOD (TUR.)
501. SVOJILNI ZAMEK
502. 4. SOLMI-ZLOG
503. PRIREDNI VEZNIK
504. RADIJ
505. BODI! (LAT.)
506. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
507. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
508. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
509. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
510. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
511. GOSPOD (TUR.)
512. SVOJILNI ZAMEK
513. 4. SOLMI-ZLOG
514. PRIREDNI VEZNIK
515. RADIJ
516. BODI! (LAT.)
517. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
518. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
519. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
520. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
521. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
522. GOSPOD (TUR.)
523. SVOJILNI ZAMEK
524. 4. SOLMI-ZLOG
525. PRIREDNI VEZNIK
526. RADIJ
527. BODI! (LAT.)
528. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
529. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
530. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
531. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
532. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
533. GOSPOD (TUR.)
534. SVOJILNI ZAMEK
535. 4. SOLMI-ZLOG
536. PRIREDNI VEZNIK
537. RADIJ
538. BODI! (LAT.)
539. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
540. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
541. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
542. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
543. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
544. GOSPOD (TUR.)
545. SVOJILNI ZAMEK
546. 4. SOLMI-ZLOG
547. PRIREDNI VEZNIK
548. RADIJ
549. BODI! (LAT.)
550. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
551. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
552. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
553. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
554. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
555. GOSPOD (TUR.)
556. SVOJILNI ZAMEK
557. 4. SOLMI-ZLOG
558. PRIREDNI VEZNIK
559. RADIJ
560. BODI! (LAT.)
561. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
562. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
563. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
564. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
565. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
566. GOSPOD (TUR.)
567. SVOJILNI ZAMEK
568. 4. SOLMI-ZLOG
569. PRIREDNI VEZNIK
570. RADIJ
571. BODI! (LAT.)
572. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
573. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
574. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
575. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
576. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
577. GOSPOD (TUR.)
578. SVOJILNI ZAMEK
579. 4. SOLMI-ZLOG
580. PRIREDNI VEZNIK
581. RADIJ
582. BODI! (LAT.)
583. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
584. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
585. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
586. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
587. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
588. GOSPOD (TUR.)
589. SVOJILNI ZAMEK
590. 4. SOLMI-ZLOG
591. PRIREDNI VEZNIK
592. RADIJ
593. BODI! (LAT.)
594. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
595. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
596. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
597. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
598. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
599. GOSPOD (TUR.)
600. SVOJILNI ZAMEK
601. 4. SOLMI-ZLOG
602. PRIREDNI VEZNIK
603. RADIJ
604. BODI! (LAT.)
605. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
606. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
607. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
608. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
609. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
610. GOSPOD (TUR.)
611. SVOJILNI ZAMEK
612. 4. SOLMI-ZLOG
613. PRIREDNI VEZNIK
614. RADIJ
615. BODI! (LAT.)
616. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
617. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
618. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
619. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
620. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
621. GOSPOD (TUR.)
622. SVOJILNI ZAMEK
623. 4. SOLMI-ZLOG
624. PRIREDNI VEZNIK
625. RADIJ
626. BODI! (LAT.)
627. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
628. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
629. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
630. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
631. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
632. GOSPOD (TUR.)
633. SVOJILNI ZAMEK
634. 4. SOLMI-ZLOG
635. PRIREDNI VEZNIK
636. RADIJ
637. BODI! (LAT.)
638. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
639. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
640. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
641. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
642. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
643. GOSPOD (TUR.)
644. SVOJILNI ZAMEK
645. 4. SOLMI-ZLOG
646. PRIREDNI VEZNIK
647. RADIJ
648. BODI! (LAT.)
649. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
650. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
651. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
652. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
653. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
654. GOSPOD (TUR.)
655. SVOJILNI ZAMEK
656. 4. SOLMI-ZLOG
657. PRIREDNI VEZNIK
658. RADIJ
659. BODI! (LAT.)
660. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
661. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
662. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
663. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
664. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
665. GOSPOD (TUR.)
666. SVOJILNI ZAMEK
667. 4. SOLMI-ZLOG
668. PRIREDNI VEZNIK
669. RADIJ
670. BODI! (LAT.)
671. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
672. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
673. BAT. POVRŠIN-SKA MERA
674. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
675. 1. SOLMI-ZAC. ZLOG
676. GOSPOD (TUR.)
677. SVOJILNI ZAMEK
678. 4. SOLMI-ZLOG
679. PRIREDNI VEZNIK
680. RADIJ
681. BODI! (LAT.)
682. NIKALNI-CA (LJUDSKO ANTON. ASKEC)
683. Z. VLOGA V CAVALL. RIST. RIST. S. POSVETI
684. BAT. PO

okus popprečnosti

Kar je dobro za doma, ni dobro za na tuje. To se je pokazalo, ko smo v Sloveniji izbrali Kića Slabinca za pot na Irsko, kjer naj bi po mnenju ljubiteljev jugoslovanskih zabavnih melodij zapel skorajda najboljšo popevko, ki jo v tem trenutku premore evropski evrovizijski svet in nam prinesel organizacijo prihodnjega podobnega festivala.

Na srečo iz vsega tega ni bilo nič. Misteriozna odkritja še bolj misterioznih glasovnih sposobnosti tega magičnega pevca (za jugoslovanske razmere) so se pokazala kot popolnoma neupravičena. Kićo Slabinac je bil s svojo popevko na repu in napovedi o skorajda gladki zmagi ter letos menda prvemu resnemu premisleku glede pošiljanja naših zabavnih pevcev v svet so se spet izrodile.

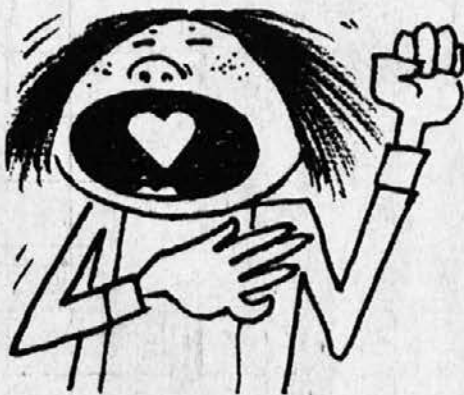
Popolnoma in spet je Kićo Slabinac dokazal, da smo z vsemi vrstami jugoslovanske ljubezni na precej razmajanem mestu, da je pravzaprav samo predstavnik tistega dobrega okusa, ki ga imamo, kadar nam gre za pobožno nasledenje približni propagandi pravkar rojenega novega imena na jugoslovanskem popevkarskem nebu. Ker je Kićo Slabinac žrtev takšnih razmer, je potem jasno, da kot predstavnik ne more uspeti.

Kićo Slabinac! Je rezultat, formula, po kateri smo prišli do njega, je znana. Tolikokrat uporabljena in tolikokrat neuspešna, da se je potrebno vprašati, zakaj je nismo odvrgli. In še celo letos ne, ko smo se šli preračunljivost, zaupanje, upanje na uspeh. Kićo Slabinac je popevkarsko-jugoslovanska popprečnost, ki ne zahteva napora, ampak samo neomajno utrjenost v radijskih sporedih. Če popevka, ki je bila tako znana in je tolikokrat ponovljena, slišana, zapeta, predvajana in vse kar je še mogoče, ni

uspela, je potem jasno, da imamo slab okus. Z managerskimi zakulisnimi opravili se ne da zagovarjati takšnega neuspeha. Raje se popraskajmo po glavah, vprašajmo se, kaj poslušamo, za kaj se ogrevamo. Če se po tem ne bomo spraševali, se nam zna zgoditi, da bomo zadovoljni tudi tedaj, ko bo na sporedu ena ali ista melodija vsak dan ob vsaki uri in ko ne bodo predvajali ničesar drugega. Potem se bomo pač navadili na enoličnost, monotonost. Na banalnosti smo se tako ali tako že navadili.

Tudi letošnje poletje bo polno festivalov. Morski valovi bodo butali ob morje, luna bo sijala, če ne bo dežja, ljubo sonce bo grelo in pozabili bomo na Kića Slabinca, na njegov neuspeh. Zadovoljni bomo, da jugoslovanska zabavna glasba obstaja. In za obstoj se ji ni bati, ko smo zadovoljni s takšno, kakršna je.

nč

v ž- duru

Če glasbenik Dunajskega filharmoničnega orkestra med vajo pomenljivo iztegne štiri prste na roki, pomeni to isto, kot bi dejal „štiri kave“, ali z drugimi besedami: po njegovem trdnem prepričanju dirigent preveč govori ali pa pretirava z natančnostjo pri študiju. Zabavni znak medsebojnega sporazumevanja in seveda tudi sproščanja ob intenzivnem delu je prenehanje iz stare dunajske šale o štirih gospodih, ki so si v kavarni naročili kavo. Pri tem je imel vsak kup posebnih želja; ta z manj, oni z več sladkorja, spet drugi močno, naslednji malo manj močno z nekoliko več mleka... Natakari si je vse vestno zapisal, vtaknil beležnico v žep, šel v kuhinjo in zahteval: „Hitro, štiri kave!“

Ko je mladi skladatelj z orkestrom Dunajskih filharmonikov vabil svoje novo glasbeno delo, je bilo jasno čutiti, da glasbeniki igrajo z odporom. Na nekem mestu nikakor niso mogli ali pa celo niso hoteli zaigrati tako, kot je avtor od njih zahteval. Ponavljali so in ponavljali, dokler ni skladatelju pošla potrpežljivost. Razburil se je in jezno udaril z nogo ob tla. „Pomirite se, dragi gospod,“ mu je dejal koncertni mojster, „ta takt že v Mahlerjevi Osmi simfoniji ni bil nikoli dobro zaigran!“

Znani dirigent grškega rodu Dimitri Mitropoulos je s filharmoniki vabil Beethovno Sesto simfonijo, imenovano „Pastoralna“. Ravno ko bi morali zaigrati odlomek z nevihto, je prvemu violinistu nepričakovano padel lok iz roke na tla.

Dirigent je prekinil igranje in dejal: „Gospodje, malo moramo počakati, koncertni mojster je izgubil dežnik.“

Na svoji prvi turneji po Severni Ameriki se dunajski filharmoniki ustavijo tudi v Montrealu v Kanadi. V prvi vrsti je sedela zajetna dama, oblečena čisto v črno, in – plete. Dirigent pristopi k pulu, koncert se začne, gospa plete dalje. Orkester odigra Mozarta, gospa plete dalje. Po odmoru je na vrsti Brucknerjeva Sedma simfonija. V prvi vrsti sedi dama v črnem in nemoteno plete.

Prvi stavek simfonije izzvani in gospa plete dalje kot prej. In nato pride čudoviti Adagio: dirigent se poglobi, muziki igrajo nebeško. Brucknerjev duh plava nad dvorano. In takrat – o čudež! – dama nena doma spusti roke in neha plesti. „To je zelo čudno,“ reče po koncertu filharmonikom dežurni, „odkar sem tu v službi, gospa še ni nikoli prenehala plesti.“

za sprostitev je glasba?

Glasba naj bi torej bila najabstraktnjša zvrst umetnosti. S tem mislim seveda na instrumentalno programsko glasbo. Problem je ločevanje med absolutno, programsko in mogoče pomensko glasbo: popevk široke potrošnje, kjer tudi brez besedila ni težko ugotoviti, da se neki Slabinci in Kovači trudijo z visokimi toni o večni ljubezni. Edino presenečenje na popevkarskem odru je mogoče doseči z nekoliko specifičnejšo melodijo in večjo reklamo.

Tudi o operi ne bi mogel govoriti kot o programski glasbi. Vsa spremljava skuša le slikati razpoloženje, ki ga ji diktira besedilo. Včasih še tega ne. Nobene abstraktnosti ne zasledim tukaj. Gneča beat ansambljev, ki se pehaajo za slavo in denarjem po zakajenih plesiščih – nič novega niso odkrili. Prilagajajo se spreminjajočemu človeškemu čutu za ritem, mogoče lepoto. Podobni so nasprotnemu taboru upokojevcem z vaško godbo in Rafkom Irgoličem, Mancinijem... na čelu. Širok areal, ki sploh ni podoben osamljenosti avantgardizma. Novo iskanje tonovskih efektov, razbijanje klasičnih tendenc, oblikovanje grotesknega slikanja pod-

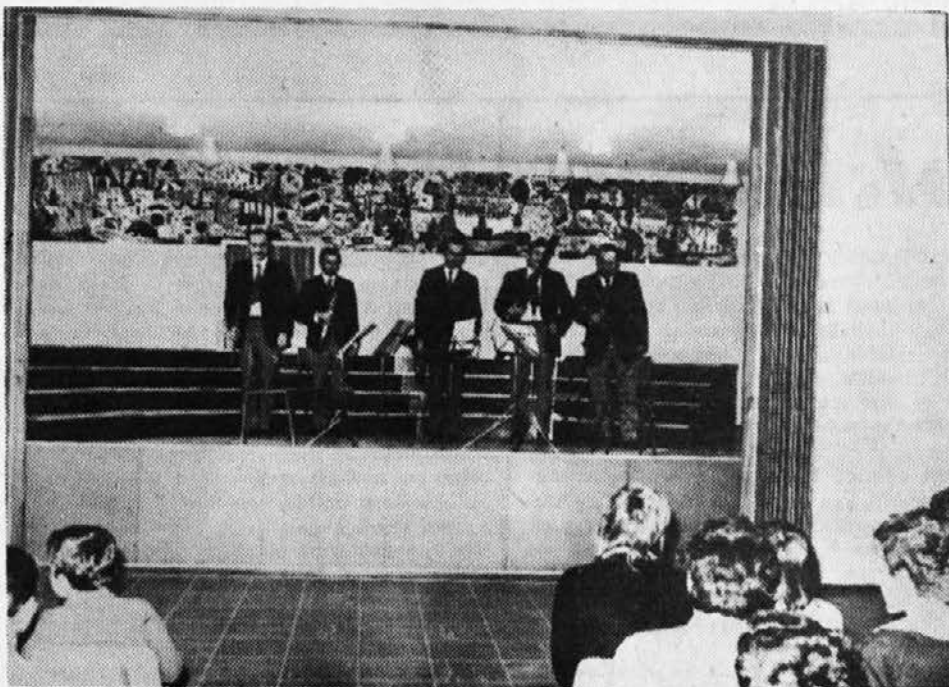
zvesti, vse to lahko zasledimo le pri nekaterih entuziastih, ki to pravzaprav niso, saj jih splošna težnja po novem, pa naj bo to novo ali samo imitacija, podpre na vsej črti. Zdi se mi, da glasba, moderna namreč, služi samo za nekakšno „sprostitve“ novega človeka in ni namen sami sebi, kot umetnost.

Kam pa sploh spadajo ti, ki skušajo najti pravo smer ali področje, na katerem bi se glasba razširjala? Nimam prave predstave o njih.

Ali spada moderna glasba med programsko ali absolutno ali nobeno; če je absolutna (po vsej verjetnosti): ali pomeni igranje s toni, zvokom, nekaj abstraktnega, progresivnega? Kje pa potem ostaja programska zvrst, ki bi ustrezala naturalizmu v slikarstvu? In končno – ali je glasbi, ki nekoliko prednjači pred ostalimi vejami umetnosti, sploh potreben razvoj? Saj kmalu ne bomo mogli več govoriti o likovni, filmski, gledališki... umetnosti, ampak enostavno o novi umetnosti, kjer bi bila zastopana vsaka zvrst v večji ali manjši meri.

MIRAN HLADNIK, Kranj

obiskali smo

Na osnovni šoli Valentina Vodnika v Šiški je nekega šolskega dne gostoval tudi pihalni kvintet RTV Ljubljana. Ker smo kvintet že predstavili v eni prejšnjih števil našega časopisa, bo tokrat obveljal samo fotoreporterski zapis tega zanimivega dogodka za učence te šole. Moramo reči, da so izvajanja glasbenikov – vsi so tudi člani simfoničnega orkestra RTV Ljubljana – spremljali z zanimanjem in na koncu tudi neprikritim občudovanjem.

Obvezni komentar je uvedel koncertni spored, dolg približno kakšno uro. Komentator – tajnik Glasbene mladine Slovenije Janež Hoefler – je razložil, kaj bodo glasbeniki izvedli, predstavil je nastopajoče: flautista, oboista, hornista, klarinetista in fagotista. Ker so imeli učenci v rokah napisan koncertni list, uvod ni bil predolg.

Bolj zanimivo je bilo po koncertu, ko so se najbolj vneti privrženci glasbe zbrali ob koncertantih. Ti so morali zaigrati kaj kratkega na svoje instrumente, ne skupaj, kot prej na odru, ampak vsak posebej. Najbolj zanimiv je bil precej obilni fagotist in mali poslušalec ob njem. Menda si je deček ob igranju predstavljal, kakšno velikansko moč mora imeti fagotist, da lahko igra na tako dolgo in debelo votlo palico, zato so ga vprašali, če bi tudi sam igral na tak instrument. Odvrnil je, da bi igral, samo zrediti se mora, da ga bo zmožel igrati.

Seveda so nekateri učenci na osnovni šoli Valentina Vodnika v Šiški v Ljubljani prosili izvajalce še za avtograme, kakor je pri njih vedno v navadi. Pogovarjali so se o glasbi, zastavljali vprašanja o instrumentih, ki so jih nekateri prvokrat videli tako od blizu. Ker je koncertov na tej šoli več, bodo imeli najbolj vneti obiskovalci koncertov kar lepo zbirko podpisov slovenskih glasbenih umetnikov. In kar je še važnejše: ob koncu šolskega leta bodo bogatejši za nekaj glasbenih dogodkov, ki jim jih je priredila glasbena mladina.

FOTO: F. MODIC

